

Kompasset

– En Institution med Mulighed for Resocialisering?

Af Stine Bodholt Nielsen & Mette Kragh Murmann

BYGGEHERRER-REGIONNORDJYLLAND

ØSTERGAARD ARKITEKTER

Antal ord: 26.224

Forord

Projektet ”*Kompasset – En Institution med Mulighed for Resocialisering?*” / ”*Kompasset – An Institution with a Possibility of Rehabilitation?*” er skrevet af; Stine Bodholt Nielsen og Mette Kragh Murmann i projektgruppe 10.

Dette projekt er lavet til P6 på Samfundsfagligt Fakultet, 6. semester i Sociologi, Aalborg Universitet, og er det afsluttende bachelorprojekt. Projektet er ikke bundet til en temaramme og emnet ’kriminalitet’ er derfor valgt ud fra interesse.

Projektet giver en beskrivelse af, hvordan institutionen ’Kompasset’ forsøger at udvikle de unge med formål om en resocialisering efter endt ophold.

Vejleder i projektet er Annick Prieur, Professor i Dr. polit, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde (AAU).

Der ønskes en stor tak til institutionen ’Kompasset’ for deres hjælpsomhed og deres medvirken i projektet. Især en stor tak til informanterne, som har gjort projektet muligt. Slutteligt ønskes der også en tak til vejleder, Annick Prieur for vejledning gennem projektperioden.

Mette Kragh Murmann

Stine Bodholt Nielsen

Summary

The curiosity for young criminals is what formed the base for the project: "Kompasset – An Institution with a possibility of Rehabilitation?" Kompasset is a secure institution in Brønderslev, North Jutland that welcomes young criminals in the ages of 15-17 years old. The institution can house up to 8 people, and opened the doors for the first time on September 1, 2012. A responsibility such as childcare is a main focus, and the institutions is managed accordingly to law. Kompasset receives troubled young teenagers who are in surrogate custody and have a past with tendencies of social issues, at the same time, focuses on youngsters who are sentenced to juvenile. Based on this information, it was significant to research how the institution tries to develop the teenagers in regards to rehabilitation concentrated on life after the institution. The manager of Kompasset was contacted in order to obtain information needed to look into these positions, and she willingly provided information about the ideas, values and beliefs of the institution.

A qualitative research method was used through semi structured personal interviews of the manager at Kompasset in addition to two employees for the answering of the thesis statement. The hopes were to uncover the special opinions, which the personal interviews attribute to their own position in regards to the institution.

The work will be done in a structure related to case studio design, where Kompasset is the case of the project. Furthermore, the newly gathered empirical and theory will result in a theory interpretive design. The idea behind the interviews is to gain a detailed description of the informant's position on the possibilities of rehabilitation after the end of the stay. In connection with the above mentioned ideas, four theoretic aspects will be uncovered during the course of the work, which will be expressed through the four research questions, and in the end will result in a filling and detailed answer of the thesis statement. The four theoretic perspectives are: 'Social bonds and self control' by Travis Hirschi, 'Differential Association' by Edwin Sutherland and 'role-exit' by Helen Ebaugh, which are all related to the answering of the thesis statement focused on rehabilitation.

All four theoretic perspectives have been conducted with the empirical in an analysis, which has produced many analytic ideas. The teenagers, who are admitted to Kompasset most often, do not have many healthy social relations outside of the institution, which means that the teenagers have minimal support system to help them gain a healthy rehabilitation after the end of the stay. The relationships obtained at the institution between teenagers and the employees are most of the time

useless and quickly broken when the teen enters the real world again, and is therefore not useful in the rehabilitation process.

Self-control is the number one focus of the institution. The employees assume that the majority of the teens at the institution possess a minimal degree of self-control, and the work throughout the stay focuses on teaching the meaning of it and how to gain it. The institution provides a school stay that focuses on this specific issue, and has proven to be very successful in the process of teaching teenagers how to be in control. Because of the limited time the institution has to work with the individual. The school stay is a very significant part of the process of rehabilitation, and it gives the teenagers and the institution time to focus on a broader range of issues that may be in play.

The theory, differential association, describes how the teenagers learn through interacting with each other. Through interaction, the teenagers tend to influence each other in regards to attitude and opinions, which can have a negative effect on process of healing. On the other hand, the teenagers can also be a comfort zone for each other where they provide support and understanding for each other's complications.

Role exit, which belongs to the last research question, is not a possibility for the teenagers within the institution or outside the institution. Role exit demands a very large time frame, which is not possible at Kompasset, since an average stay is about 60 days long. Role exit focuses on the disconnection from previous social ground and environments, which is not a possibility after the stay on the institution. Role exit would be achievable if the teenager had the motivation to obtain the disconnection, but the employees at Kompasset say that this change rarely happens.

The four theoretic perspectives, which were researched in the analysis plays a large role in actions by the institution, but all of them are very limited because of the short time frame given to them. The time dimension limits the possibility of a successful rehabilitation when the teenager returns to "normal life". The values and beliefs that the institution teaches are rarely accepted by the teenagers within such a short period of time, which makes the process of rehabilitation very hard. Despite the limited time dimension, it can be argued that if the teenager possesses the motivation to make a change, that the rehabilitation can be successful. Where there is will, there is power.

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
Summary	3
1. Indledning	7
2. Dokumentation af problemfelt	8
2.1 Problemformulering	10
2.2 Begrebsforklaring.....	13
2.2.1 Den sikrede institution.....	13
2.2.2 Varetægtssurrogat	13
2.2.3 Social plads.....	14
2.2.4 Ungdomssanktion	14
2.2.5 Resocialisering.....	14
2.3 Præsentation af den sikrede institution Kompasset.....	15
2.3.1 Organisationen.....	16
2.3.2 Værdier og målsætninger.....	16
2.4 Afgrænsning	16
3. Casestudiet som forskningsmetode	18
4. Et fortolkningsmæssigt perspektiv	20
5. De metodologiske refleksioner over projektets validitet, reliabilitet og generaliserbarhed.	22
6. Kvalitativ metode.....	24
6.1 Personinterview	24
6.2 Ethiske overvejelser	26
7. Empiri.....	28
7.1 Rundvisning på 'Kompasset'	28
7.2 Præsentation af interviewpersoner	29
7.2.1 Forstanderen	29
7.2.2 Pædagog A.....	29
7.2.3 Pædagog B.....	30
7.3 Kritik af interviews.....	30
8. Teori	31
8.1 Sociale bånd og selvkontrol	31
8.2 Differential associations	34

8.3 Rolle-exit.....	36
8.3.1 Socialisering og rolle-exit.....	36
8.3.2 Disengagement and role-exit.....	38
8.3.3 Role and self-identity.....	39
8.4 Teorioperationalisering.....	40
9. Analyse.....	42
9.1 Undersøgelsesspørgsmål 1.....	42
9.2 Undersøgelsesspørgsmål 2.....	48
9.3 Undersøgelsesspørgsmål 3.....	52
9.4 Undersøgelsesspørgsmål 4.....	58
10. Diskussion.....	64
11. Konklusion.....	72
12. Perspektivering.....	74
13. Litteraturliste:.....	77

1. Indledning

Et ordsprog lyder: ”*Én gang kriminel – altid kriminel*”. Dette er ikke helt forkert, og statistikker viser, at især unge falder, i højere grad, tilbage til kriminalitet end ældre (Andersen og Andersen 2004:17). Det viser sig dog, at den samlede ungdomskriminalitet er faldet de sidste 20 år. Dog er den grove form for kriminalitet stigende (Zeuner 2003:4).

Kriminalitet er et socialt konstrueret fænomen og er derfor vanskeligt at definere præcist. Hvornår en bestemt adfærd eller handling betegnes som kriminel, skal ses i lyset af skiftende historiske, geografiske og klasse-mæssige forhold (Bryderup 2010:13).

”Det er nemlig direkte naivt at tro, at unge mennesker, der begår alvorlig personfarlig kriminalitet, selv formår at finde en vej ud af kriminaliteten. De skal derimod have hjælp af professionelle mennesker, der forstår deres komplekse udfordringer, og som er i stand til med rette midler at vise dem en farbar vej for fremtiden.” Således skriver Troels Gamst i en artikel om sine tanker vedrørende unge kriminelle (information.dk).

Denne professionelle hjælp fra mennesker, som forstår de unges komplekse udfordringer, findes der måske et svar på. Der findes 8 ungdomsinstitutioner for kriminelle unge i Danmark, som tilsammen huser 124 pladser. Ungdomsinstitutionerne fungerer som opholdssted for unge, der har begået kriminelle handlinger, unge der er farlige for sig selv eller andre, og unge der er vanskelige at fastholde for de unges forældre. Institutionerne drives i henhold til social lovgivning og varetager socialpædagogiske opgaver. Institutionerne fungerer som varetægtssurrogat, sociale pladser eller som et led i en ungdomssanktion. Det specielle ved disse institutioner er, at de varetager den enkeltes behov. Alle de indsatte er i aldersgruppen 15-17 år, men der kan dispenseres helt ned til de 12 år (regioner.dk).

Institutionen ’Kompasset’ er en sikret døgninstitution for børn og unge, som første gang åbnede dørene den 1. september 2012 (kompasset.rn.dk). Ungdomsinstitutionen blev oprettet, så lokale muligheder fremover blev eksisterende i Region Nordjylland (regioner.dk). Målgruppen for Kompasset er børn og unge, som ofte oplever at have vanskeligheder, som indebærer alvorlige sociale, personlige og psykiatriske problemstillinger. Institutionen varetager, som resten af landets døgninstitutioner, socialpædagogiske opgaver, som består af tværfaglige og socialpædagogiske udredninger og behandling på fagligt niveau. Kompasset ønsker at blive kendetegnet på sin faglige

særklasse og formulerer deres to hovedformål på følgende måde; ”(1) At den enkelte unge efter endt ophold på institutionen har et optimalt grundlag for at fortsætte en positiv personlig og social udvikling frem for at fortsætte i eksempelvis en kriminel løbebane. (2) At den unge altså får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse på hensigtsmæssig vis” (kompasset.rn.dk).

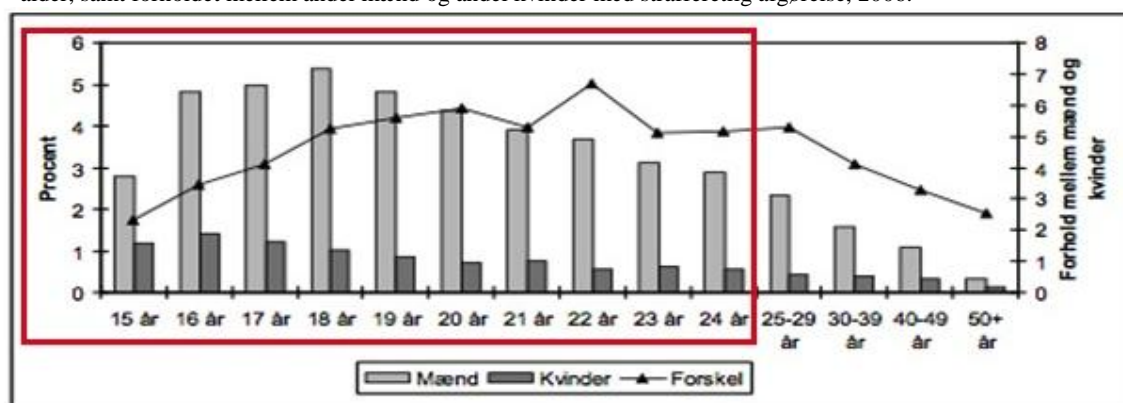
Effektiviteten af disse sikrede døgninstitutioner har været i søgelyset gennem mange år, hvilket også har haft betydningen for institutionernes tilstedeværelse i det danske samfund.

Projektet stiller spørgsmålstegn ved den sikrede døgninstitutionen Kompassets formål og undersøger, hvordan institutionen forsøger at udvikle de unge, så de har mulighed for en resocialisering i ikke-kriminelle miljøer. Spekulationer om institutionens effektivitet vil blive analyseret og diskuteret i et sociologisk perspektiv.

2. Dokumentation af problemfelt

Kriminalitetsraten i Danmark giver et billede af, at det er unge mellem 15-24 år, som er mest aktive med henblik på at begå kriminelle handlinger, hvilket illustreres i nedenstående Figur 1. Kriminalitetsraten er blandt unge formindsket de sidste 20 år jf. ’1. Indledning’. Til gengæld er kriminaliteten mere koncentreret og er af grovere karakter (Zeuner 2003:4).

Figur 1. Procentandel mænd og kvinder med en strafferetlig afgørelse for straffelovsovertrædelser fordelt efter alder, samt forholdet mellem andel mænd og andel kvinder med strafferetlig afgørelse, 2006.

(Clausen, Djurhuus & Kyvsgaard 2009:9)

I Danmark var strafferetten, allerede omkring 1900-tallet, præget af en behandlingsideologi, hvor man ønskede at behandle, resocialisere og genopdrage kriminelle. I en undersøgelse af tre

amerikanske forskere, fra 1945 og ti år frem, konkluderede forskerne, at behandlingsdommen ikke fungerede efter hensigten. Deres konklusion var, at en straffet person vil være mere tilbøjelig til at begå kriminalitet igen. I 1967 fik det danske straffelovsråd til opgave at overveje ændringer i disse særforanstaltninger, da der var rettet kritik mod disse. Straffelovsrådet anbefalede at lukke dem, hvilket skete ved en lovændring i 1973 (djoef.dk). Kun forvaringsstraffen blev bevaret, dog i en reduceret form. Fra at være styret af denne behandlingsideologi, hvor man forsøgte at ”helbrede”, gik man over til at skulle opbevare individer med formål om at holde kriminelle væk fra gaderne. I 1979 gennemførte Robert Martinson en reanalyse af effektundersøgelsen af behandlingsforskningens resultater, hvor han i en artikel modificerede sine tidligere konklusioner om behandlingens ineffektivitet. Man gik fra begrebet ”nothing works” til ”something works”, hvor behandlingstanken igen vandt terræn, selvom forventningerne fortsat var beskedne. Opgaven blev således at klargøre den kriminelle til en tilværelse uden for fængslet (Lindskov:6).

Resocialisering af kriminelle er en vanskelig øvelse (Lindskov:6). Der er ikke fundet en endegyldig løsning på, hvordan det undgås, at unge kriminelle ikke falder tilbage til gamle vaner efter endt ophold på en sikret institution. Kriminalforsorgen har udarbejdet syv visioner, som der skal arbejdes efter. Der er i dette tilfælde kun benyttet den ene af disse visioner, da det er den eneste vision, som er relevant for projektet. *”Vision for resocialisering: Kriminalforsorgen skal medvirke til at begrænse kriminaliteten gennem målrettede, effektive og meningsfyldte aktiviteter for de kriminelle. Vi skal tilrettelægge vore aktiviteter, så de kriminelle får mulighed for at udvikle ansvarlighed, selvspekt, selvtillid og kompetencer, og så de støttes og motiveres til et liv uden kriminalitet”* (Kriminalforsorgen.dk).

Som tidligere beskrevet er ungdomskriminaliteten nedadgående, men statistikker viser derimod, at anbringelser på sikrede institutioner er stigende, hvilket illustreres i efterfølgende Tabel 1. Jan Vium, formand for Socialpædagogernes Landsforbund i region Sjælland, ser en udfordring i, at der kommer flere pladser på de sikrede institutioner, men at disse ikke har den ønskede effekt på den unge. Han mener, at der var været meget forskning på området, og det undrer ham derfor, hvorfor man ikke handler i overensstemmelse med resultaterne (Emu.dk).

”Tværtimod er der politisk vilje til at oprette flere sikrede pladser, dvs. mere af den medicin, som i bedste fald ikke virker og i værste fald er med til at opkvalificere til kriminalitet” (Emu.dk).

Tabel 1: Oversigt 1996-2011

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antal pladser	42	38	37	36 (+4)	45 (+4)	85	85	88	94	116	116	121	121	121	145	145-155*
Antal anbringelser	321	322	261	308	350	509	750	726	741	861	898	878	843	760	740	698
Antal opholdsdage	9.882	11.146	10.769	11.512	13.028	21.874	28.200	28.108	34.092	39.526	41.670	42.022	44.852	46.273	43.778	40430
Gens. antal opholdsdage	31	35	41	37	37	43	38	39	46	46	46	48	53	61	59	58
Antal anbringelser under 15 år*	18	14	11	-	9	15	29	11	12	31	27	34	13	27	24/45*	29
Antal opholdsdage under 15 år*	407	-	-	-	-	1.314	1.320	474	623	981	1423	1142	777	1572	1519/173*	1062
Gens. antal opholdsdage under 15 år*	23	-	-	-	-	88	46	43	52	32	53	34	60	58	63/43*	37
Belægningsprocent	65	80	80	88	91	71	91	90	101	98	98	97	102	100	89	74
Afvisninger i alt	130	149	122	140	310	0	16	55	104	101	179	182	283	434	202	0
Afvisninger pga. manglende plads	89	102	88	110	301	0	5	32	86	95	165	164	243	399	195	0
Afvisninger pga. ikke opfyldte visitationskriterier	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Afvisninger pga. trusler og vold	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	0
Afvisninger andet	41	47	34	30	9	0	5	23	17	6	14	18	40	35	7	0
Bortvisninger i alt	24	89	67	104	86	111	185	137	105	121	134	100	106	81	53	28
Bortvisn. til anden sikret institution/socialt tilbud	-	-	-	-	-	-	128	77	46	58	58	49	52	41	25	11
Bortvisn. til fængsel/arrest	-	-	-	-	-	-	31	39	32	35	24	6	12	13	11	4
Bortvisn. til andet/venteliste	-	-	-	-	-	-	20	21	23	25	47	45	40	27	17	13
Bortvisn. til løsladelse	-	-	-	-	-	-	6	0	4	3	5	-	2	-	-	-

*hvh. under 15 år og under 14 år. Den kriminelle lavalder blev sænket fra 15 til 14 år pr. 1.7.2010. Derfor opgøres 2010 både i u. 15 og u. 14 år

(Regioner.dk)

Projektet vil tage afsæt i én sikret institution, hvor formålet er at gøre den unge klar til at resocialisere sig. Der kan sættes spørgsmålstejn ved, om denne institution fungerer efter hensigten. Det er sådanne spørgsmål, der undervejs i projektet vil blive stillet spørgsmålstejn ved. Der vil blive diskuteret kritisk, hvorvidt Kompasset har redskaberne til en mulig resocialisering af de unge kriminelle.

2.1 Problemformulering

Problemformuleringen blev formuleret indenfor interesseområdet kriminalitet. Mere specifikt skulle projektet omhandle kriminelle unge, hvilket indsnævrede informationssøgningen til sikrede institutioner. Kompasset, en sikret institution for unge, beliggende i Brønderslev, Nordjylland, blev udgangspunktet for projektet. En litteratursøgning af emnet begyndte herefter. Institutionens formål og funktion blev undersøgt og er:

”At den enkelte unge efter endt ophold på institutionen har et optimalt grundlag for at fortsætte en positiv personlig og social udvikling frem for at fortsætte i eksempelvis en kriminel løbebane.”

”At den unge altså får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse på hensigtsmæssig vis.”

(kompasset.rn.dk)

Efter yderligere diskussion blev det besluttet, at der skulle tages kontakt til institutionen. Kontakten blev taget pr. e-mail til institutionens forstander. Der blev spurgt om hendes interesse i at deltage i projektet i henhold til den vedlagte beskrivelse af projektets problemstilling. Der blev herefter aftalt et møde, hvor forstanderen ønskede at høre mere om projektet, og derefter ville hun beslutte om institutionen ønskede at deltage. På mødet indvilligede hun i, at institutionen ville deltage og være projektets case. Der blev under samme møde aftalt tre tider for tre kommende interviews med forstanderen og to døgnpædagoger.

Dette gav inspiration til en bred teorilæsning, som først efter interviewet med forstanderen, blev endeligt præciseret. Med bred teorilæsning menes der, at man i projektets introfase undersøgte en bred vifte af teorier. Efter det første interview med forstanderen fandt en afgrænsning af de irrelevante teorier sted. De efterfølgende to interviews var dermed styret af de relevante teorier. Med den nyerhvervede information om teori på området, viden om institutionens formål og funktion samt interviewet med forstanderen var det muligt at opstille den endelige problemformulering:

Hvordan forsøger institutionen 'Kompasset' at udvikle de unge med formål om en resocialisering efter endt ophold?

Problemformuleringen skubber projektet mod en vurderende, normativ og handleanvisende tekst i kraft af hv-ordet 'hvordan'. 'Hvordan' ligger højest på Blooms taksonomisk model og bliver derfor en handleforskrift med vurdering, syntese og diskussion. Med denne form for problemformulering udøver og demonstrerer man overblik, formålsrettethed og prioriteringsevne. (Reinecker & Jørgensen 2010:136-138).

For at undersøge projektets forholdsvis åbne problemformulering om hvordan institutionen udvikler de unge, med formål om en resocialisering, er analysen delt op i fire undersøgelsesspørgsmål, som hver er styret af en af de valgte teorier. Disse teorier danner i sammenhold med empirien grundlaget for analysen samt diskussionen. Disse fire undersøgelsesspørgsmål skal supplere hinanden i besvarelsen af problemformuleringen.

Undersøgelsesspørgsmål 1 vil være et led i besvarelsen af problemformuleringen. Gennem undersøgelsesspørgsmål 1 vil det være muligt at beskrive, hvordan institutionen arbejder med at inkorporere sociale bånd i de unges liv. Det, at have sociale bånd, har stor betydning for, hvordan man gebærder sig i samfundet. Derfor er det vigtigt at undersøge, om dette er en del af institutions gøremål og endvidere undersøge, hvordan de forsøger at gøre dette, så de unge oplever færre vanskeligheder ved resocialiseringen efter endt ophold. Undersøgelsesspørgsmål 1 lyder som følgende:

Hvordan forsøger institutionen at udvikle de unges sociale bånd, så de har mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

Undersøgelsesspørgsmål 2 har fokus på, hvordan institutionen forsøger at give unge nogle værktøjer, som de kan bruge i forbindelse med selvkontrol. Det kan antages, at unge kriminelle ikke besidder tilstrækkelig selvkontrol og derfor er udadreagerende, som kan udmønte sig i en kriminel handling. For at kunne begå sig i samfundet, er det nødvendigt med selvkontrol, som kan bremse individet i at begå kriminalitet. Det er derfor nærliggende at undersøge, om institutionen har fokus på selvkontrol, som en del af den unges udvikling til en mulig resocialisering i samfundet, da selvkontrol kan gavne unge i pressede situationer. Undersøgelsesspørgsmål 2 lyder som følgende:

Hvordan forsøger institutionen at udvikle de unges selvkontrol, så de har mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

Undersøgelsesspørgsmål 3 har det formål at undersøge, hvorvidt og hvordan de unge interagerer med hinanden. Samtidig forsøger institutionen at udvikle de unge i henhold til sociale læring. Flertallet sidder inde for vold eller farlig adfærd, hvilket afspejler sig i en upassende interaktion. Den sociale læring har muligvis ikke været optimal gennem livet og deraf opstår forkerte handlinger. Det kunne derfor være relevant at undersøge, hvordan den sociale læring, da det kan være et led i en resocialisering efter endt ophold. De unge lærer i deres interaktion med hinanden, hvilket kan gøre en resocialiseringsproces svær, da de unge kan være hinandens ”læremester”. Undersøgelsesspørgsmål 3 lyder som følgende:

Hvordan foregår interaktionen på institutionen og udvikles de unge i henhold til en social læring med mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

Undersøgelsesspørgsmål 4 har til formål at undersøge, hvad de på institutionen gør for, at den unge har mulighed for at indtræde i en ny rolle efter endt ophold. Med det menes, hvad den unge har af muligheder for at komme ud af et eventuelt kriminelt miljø under eller efter endt ophold. Hvordan

løser institutionen dette for de unge? Har de mulighed for at indtræde i en anden rolle uden kriminalitet i en anden gruppe, under eller efter endt ophold, eller ender de i de samme roller, hvis de kommer tilbage til deres tidligere kriminelle miljøer? Undersøgelsesspørgsmål 4 lyder som følgende:

Har de unge mulighed for at foretage et rolle-exit under og efter opholdet?

De fire undersøgelsesspørgsmål vil i analysen blive besvaret separat, hvorefter en diskussion med hovedpointerne fra hvert undersøgelsesspørgsmål vil finde sted. Analysen og diskussionen vil derfor udmønte sig i en besvarelse af problemformuleringen.

2.2 Begrebsforklaring

I følgende afsnit præsenteres en præcisering af fem begreber, som er centrale i projektet. Med disse præciseringer undgås eventuelle misforståelser af begrebernes betydning.

2.2.1 Den sikrede institution

De sikrede institutioner drives i henhold til den sociale lovgivning, og den varetager socialpædagogiske opgaver overfor unge, som har begået en kriminel handling, anses som værende farlige, eller unge der har vanskeligheder under fastholdelse. Dette er påkrævet, for at unge kan komme på en sikret institution. De sikrede institutioner har en aldersgrænse på minimum 15 år for anbringelse, men der kan dog dispenseres for alderskravet ned til 12 år. De unge anbringes på de sikrede institutioner i varetægtssurrogat eller som del i en ungdomssanktion. De fleste unge i varetægtssurrogat opholder sig på institutionen på baggrund af politiets anmodning. Det er desuden unge, der har alvorlige sociale, personlige eller psykiatriske problemer. Deres adfærd kan generelt beskrives som værende yderst udfordrende for deres omgivelser (www.regioner.dk).

2.2.2 Varetægtssurrogat

Varetægtssurrogat er et alternativ til varetægtsfængsling. Retten kan med sigtedes samtykke bestemme, at den sigtede i stedet skal undergives tilsyn i eget hjem eller på en institution, hvor sigtede undergiver sig behandling eksempelvis psykiatrisk behandling. Varetægtssurrogat anvendes navnlig overfor personer under 18 år, der så vidt muligt anbringes i en social institution i stedet for i et fængsel (destoredanske.dk).

2.2.3 Social plads

Kommunerne kan under særlige omstændigheder anbringe et barn eller en ung af sociale årsager. Dette kan enten være på grund af farlighed eller behov for pædagogisk observation med henblik på udredning eventuelt kombineret med et længerevarende behandlingsforløb (kompasset.rn.dk)

2.2.4 Ungdomssanktion

Ungdomssanktion er en foranstaltning, som blev indført i straffeloven i 2001. Den kan anvendes over for en kriminel under 18 år, som enten har begået grovere personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet. Foranstaltningen er oprettet som et alternativ til en ubetinget fængselsstraf og indebærer, at den unge skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed og med et element af fastholdelse. Målgruppen er den hårde kerne af socialt belastede og utilpassede unge. Foranstaltningen består normalt af et ophold på to måneders varighed i en sikret institution. Derefter sendes den unge på et længerevarende ophold i en almindelig døgninstitution eller et andet egnet opholdssted. Endvidere består foranstaltningen af en ambulant udslusningsfase. Foranstaltningen består maksimalt af et ophold på et år og seks måneder, heraf højst 12 måneder i en sikret institution (denstoredanske.dk).

2.2.5 Resocialisering

Resocialisering også kaldet kriminalprævention er læren om, hvordan kriminalitet skal forebygges. At integrere en person i samfundet efter, at individet i en periode har været sat uden for det almindelige samfundsliv, kaldes resocialisering (denstoredanske.dk). Efter et ophold på institutionen har individet mulighed for at resocialisere sig i samfundet. I en resocialiseringsproces er der tale om en genopdragelse til deltagelse i samfundsmæssige fællesskaber. En succesfuld resocialisering forudsætter, at individet ændrer tilstand, holdning og adfærd (Larsen & Pedersen 2011:550).

2.3 Præsentation af den sikrede institution Kompasset

I følgende afsnit vil Kompasset, som institution, blive præsenteret, da forståelsen af dens værdier og formål har betydning for valg af arbejdsmetode. Institutionens arbejdsmetoder har indflydelse på projektets valg af teorier og er dermed relevant for læseren.

I Danmark findes der i alt otte sikrede institutioner (kompasset.rn.dk). Den sikrede institution Kompasset ligger i Nordjylland ved Brønderslev. Institutionen åbnede 1. september 2012 og huser 8 unge ned til 15-års alderen. Kompasset har hovedsagligt 15- til 17-årige boende, men har dog mulighed for at have unge ned til 12-års alderen boende. Den sikrede institutionen varetager socialpædagogiske opgaver og drives i henhold til den sociale lovgivning. De unge, som bliver indsat på institutionen, kan være unge, som har begået kriminelle handlinger, unge, der er farlige for andre mennesker eller unge, som er svære at fastholde. Kompasset modtager kriminelt svært belastede unge, som sidder i varetægtssurrogat eller som et led i en ungdomssanktion. Den sikrede institution indeholder også sociale pladser. Disse sociale pladser gør det muligt for kommunen at anbringe et barn eller en ung, hvis individet er farlig eller har brug for pædagogisk observation. Endeligt kan politiet vælge, under særlige omstændigheder, at anbringe udlændinge under 15 år, som ikke har lovligt ophold i Danmark (kompasset.rn.dk).

Kompasset varetager unge med meget alvorlige sociale, personlige og/eller psykiske problemer. Institutionen udfører en udredning af unge på højt fagligt niveau ved hjælp af socialpædagogiske og tværfaglige behandlinger. Der er på institutionen mulighed for en psykiatrisk screening med henblik på at udrede om, der er behov for yderligere psykiatrisk udredning efter opholdet (kompasset.rn.dk).

Efter opholdet på Kompasset er institutionens formål, at de unge får et godt grundlag for at fortsætte en positiv personlig og social udvikling, som de kan have gennemgået på Kompasset frem for at fortsætte den kriminelle løbebane. De unge skal efter endt ophold på institutionen derfor være i stand til at mestre sin egen tilværelse på hensigtsmæssig vis. Kompasset har fokus på, at de unge har mulighed for videre behandling i deres egen kommune efter endt ophold. Derudover har Kompasset fokus på at motivere de unge i en positiv retning (kompasset.rn.dk).

2.3.1 Organisationen

Kompassets ledelse består af en forstander og to afdelingsledere. Forstanderen har hovedansvaret for alle elementer af tilbuddet. De to afdelingsledere har ansvaret for det daglige og de enkelte dele af tilbuddet. På daglig basis arbejder disse sammen i overensstemmelse med institutionens værdier og pædagogiske grundlag (kompasset.rn.dk).

Ud over denne ledelse er der tilknyttet en psykolog/psykoterapeut og en socialrådgiver til institutionen. Psykologen/psykoterapeuten varetager screeninger af de unge med henblik på at afdække behov for videre psykiatrisk udredning. Derudover arbejder psykologen/psykoterapeuten med at tilrettelægge et undervisningsforløb til den enkelte unge, som har fokus på at afdække den enkeltes vanskeligheder og indlæring af nye handlingsmønstre. Socialrådgiveren har betydning for koordinationen til myndigheden og fungerer dermed som garant for kvaliteten af samarbejdet. Socialrådgiveren udfolder sig både i det daglige arbejde, hvor der tages hånd om praktiske spørgsmål i forhold til den unge og i forbindelse med udveksling af oplysninger i forbindelse med udredning samt arbejdet med handleplan, individuelle planer med mere (kompasset.rn.dk).

Udover disse rummer institutionen ca. 25 faste medarbejdere primært pædagogisk uddannet personale i bohusene, lærere i skolen og håndværksuddannede i værkstedsfaciliteterne (kompasset.rn.dk).

2.3.2 Værdier og målsætninger

Kompasset kendetegnes ved at være et tilbud i faglig særklasse. Det er et vilkår på den sikrede institution, at de unge er underlagt en magtinstans eller ydre styring, idet de er frihedsberøvede under opholdet og der er endvidere en dagsstruktur, som de skal følge i hverdagen (kompasset.rn.dk).

Kompasset har et overordnet formål, som er nævnt tidligere i afsnittet '2.1 Problemformulering'.

2.4 Afgrænsning

Projektets problemformulering åbner op for en besvarelse af flere forskellige aspekter, hvilket kræver en afgrænsning. Casen, som projektet benytter sig af, er institutionen Kompasset. Dette afgrænser projektet fra alle andre ungdomsinstitutioner. Der er fokus på denne ene institution, da den er ny og kun har eksisteret siden september 2012, hvilket gør det spændende at vurdere,

hvordan institutionen forsøger at udvikle de unge, som er indsat på institutionen. Dette afspejles i formuleringen af problemformuleringen.

Projektet har afgrænset sig fra at inddrage interview med de unge på institutionen, da problemformuleringen er mulig at besvare uden deres tilsagn. Grunden til denne afgræsning er desuden, at det er blevet vurderet, at de unge ikke kan besvare, hvilke metoder institutionen anvender, hvilket er det der ønskes undersøgt. Den valgte problemformulering besvares gennem interview af forstander og to pædagoger. De ansatte har mulighed for at se de unges udvikling over tid og ser den formentlig bedre, end de unge selv kan.

Idet der er en aldersbegrænsning på institutionen, betyder det, at projektets fokus vil være på unge kriminelle. Aldersgruppen på institutionen er 15-17 år, men institutionen kan dog modtage unge under 15 år, hvis de opholder sig ulovligt i Danmark, eller hvis de bliver anbragt på grund af særlige omstændigheder. Institutionen kan derfor modtage børn helt ned til 12-års alderen på betingelse af lovforslaget om magtanvendelse over for børn og unge. Projektet har derfor afgrænset sig fra kriminelle fra 18 år og opefter, hvilket stemmer overens med formålet om at arbejde med ungdomskriminalitet.

Beskæftigelsen med unge i alderen 15-17 år betyder, at der afgrænses fra det almindelige fængsel, da unge i den alder ikke bliver indsat i fængsler. En lovovertræder, i alderen 18 år og opefter, ville blive anbragt i et arresthus i sin varetægtsperiode. Institutionen bruges som varetægtssurrogat, sociale pladser, alternativ strafafsoning og til unge under 15 år, som opholder sig ulovligt i Danmark, som afventer deres dom.

Institutionen modtager både drenge og piger, men grundet det lave antal af piger, vil projektet hovedsagligt omhandle anbragte drenge. 95 % af de anbragte på de sikrede institutioner i Danmark er drenge, og Kompasset har i sin levetid kun modtaget en pige. Forstanderen på Kompasset fortalte i det første uformelle møde at grunden til, at kun en enkelt pige har været anbragt på stedet er, at piger ofte er indadreagerende mens drenge ofte er udadreagerende. Udadreagerende adfærd er det der lettest ses for andre mennesker, og som ligger til grund for en anbringelse på institutionen. Piger er, gennem den indadreagerende adfærd, selvdestruerende, som kan komme til udtryk ved eksempelvis 'cutting', hvilket ikke bringer dem på sikrede institutioner.

Der vil i projektet også afgrænses fra psykiske lidelser som eksempelvis ADHD, Borderline personlighedsforstyrrelse, da der ikke ønskes en psykologisk vinkel på problemstillingen. På

institutionen arbejdes der med udredning, som er en psykologisk forbehandling. Dette afgrænser projektet sig fra, da det ikke er relevant for den sociologiske vinkel, som projektet forsøger at opretholde.

3. Casestudiet som forskningsmetode

Gennem en distancering fra subjektivitet, interesser og tilfældighed vil projektets videnskabelighed blive styrket (Langergaard 2006:76). I det følgende afsnit vil den metodiske fremgangsmåde præsenteres og herunder vil en redegørelse for valg af forskningsdesign indgå.

“A case is the ‘object’ of study. It is the unit of analysis about which we collect information.”

(de Vaus 2001:220)

Projektet vil tage afsæt i et casestudiedesign, da Kompasset fungerer som casen. Et casestudiedesign er et studie, hvor casen er 'objektet' for det studie, som ønskes undersøgt. Derudover er casen den enhed, som informationer indhentes fra (Larsen & Pedersen 2011:90).

Et casestudiedesign består af en detaljeret og intensiv analyse af en case, hvor der rettes opmærksomhed mod, hvad der kan erfares ud fra analysen af den enkelte case (Larsen & Pedersen 2011:90). Der vil i projektet arbejdes med den kvalitative tilgang, grundet valget af interviews, da dette design vil være mest dækkende til at besvare projektets problemformulering. Derudover kræver et casestudiedesign, som tidligere beskrevet, en afgræsning af, hvad der ønskes undersøgt, samt hvilke metoder der anvendes i besvarelsen af problemformuleringen.

Projektets fire undersøgelsesspørgsmål er tidligere blevet præsenteret. De fire undersøgelsesspørgsmål tager udgangspunkt i den valgte teori samt de foretagende kvalitative interviews med projektets tre respondenter.

1. Hvordan forsøger institutionen at udvikle de unges sociale bånd, så de har mulighed for en resocialisering efter endt ophold?
2. Hvordan forsøger institutionen at udvikle de unges selvkontrol, så de har mulighed for en resocialisering efter endt ophold?
3. Hvordan foregår interaktionen på institutionen og udvikles de unge i henhold til en social læring med mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

4. Har de unge mulighed for at foretage et rolle-exit under og efter opholdet?

Undersøgelsesspørgsmålene fungerer som delementer i besvarelsen af problemformuleringen, og derudover skal spørgsmålene supplere hinanden således, at der er en tæt forbindelse mellem disse med henblik på en resocialisering. Det er disse undersøgelsesspørgsmål, som er bestemmende for projektets design og dermed hvem, hvad og hvordan undersøgelsen laves.

Metodisk har fremgangsmåden for interviewguiderne været en kombination af den induktive og den deduktive tilgang. Den induktive tilgang ses i projektets første interview med Kompassets forstander. Det var uklart, hvilken retning projektet ville tage, hvilket ses i det første interview. Derfor kan det første interview med forstanderen virke en smule usammenhængende, og det kan se ud til, at hun overtog styringen i interviewet.

Efter interviewet var det klart hvilke teoretiske perspektiver, som ville være relevante at bruge i projektets to resterende interviewguide. Feltet blev derefter mødt af en induktiv tilgang, hvor empirien styrede valget af teori. I udformningen af to interviews med pædagogerne blev der derfor anvendt en deduktiv tilgang, da teorien var styrende for interviewspørgsmålene. I analysen vil den induktive og deduktive tilgang arbejdes med parallelt, da de supplerer hinanden i besvarelsen af problemstillingen, da både empirien og teorien vil fremstå som værende styrende i forskellige afsnit.

Projektets casestudiedesign, vil tage afsæt i teksten ”*Det kvalitative casestudium*”, som er skrevet af Rasmus Antoft og Heidi Houlberg Salomonsen. De præsenterer fire typer af kvalitative casestudier: *Ateoretiske studier, teorifortolkende studier, teorigenererende studier samt teoritestende studier*. I følgende afsnit vil kun det teorifortolkende casestudie blive præsenteret, da projektet hovedsageligt bevæger sig indenfor dennes referenceramme (Antoft 2007:34). Kendetegnet ved dette casestudie er, at det har til formål at generere ny empirisk viden, hvilket også er formålet med dette projekt gennem datamaterialet bestående af kvalitative interviews.

Det teorifortolkende casestudie anses som værende en fortolkningsproces mellem det empiriske og teoretiske univers. Fortolkningen tager afsæt i enten det empiriske eller det teoretiske (Antoft 2007:38-39). I denne form for casestudie tages der afsæt i allerede eksisterende teori, men man forsøger at generere ny empirisk viden. Teorien danner rammen for sådan en case, men teorien er ikke er bestemmende for valg af case. Casestudier som disse, har ofte et induktivt tilsnit (Antoft 2007:39).

Dette projekt bevæger sig indenfor den fortolkende casestudieramme. Projektet tager afsæt i en fortolkning af det empiriske datamateriale og projektets teoretiske perspektiver. I projektet er det således fortolkningen af de kvalitative interview og det allerede eksisterende teori, som analysen og diskussionen består af. Teorien har ikke været bestemmende for valg af case, men har været bestemmende i udformningen af undersøgelsesspørgsmålene og de to interviews med pædagogerne. Formålet med projektet er at generere en ny empirisk viden om Kompasset, hvilket stemmer overens med denne metodistiske tilgang.

Dette leder dermed videre til projektets videnskabsteoretiske overvejelser.

4. Et fortolkningsmæssigt perspektiv

I dette afsnit vil læseren blive præsenteret for, hvilken videnskabsteoretisk retning, der er valgt til projektet. Derudover vil der blive redegjort for valget af denne retning og betydningen heraf.

Videnskabsteori er en disciplin, som beskæftiger sig med viden, herunder videnskabelig aktivitet og erkendelse (Gilje & Grimen 2002:9). Videnskaben udforsker altså virkeligheden og bestemte videnskaber henvender sig til forskellige domæner af virkeligheden. Det hævdes, at der ingen videnskab er uden videnskabsteori, da en forudsætning for hver videnskab er, at den er reflekterende (Jacobsen 2012:13).

”Videnskaben stræber efter viden, som er objektiv, universel og sand, og som derfor siger noget alment om virkeligheden.”

(Ibid.)

Fænomenet omkring resocialiseringsprocessen af ungdomskriminelle i en sikret institution er et omdiskuteret emne, hvilket antydes i afsnittet ’2. Dokumentation af problemfelt’. Projektet har til formål at undersøge resocialiseringen af unge i Kompasset, hvor der vil fortolkes på undersøgelsesspørgsmålene gennem kvalitativ empiri samt teori. Der vil i projektet gøres brug af den *hermeneutiske* videnskabsteoretiske retning grundet fortolkningen af de kvalitative data samt teori. Grundet dette afskrives det positivistiske perspektiv, da der ikke arbejdes med en direkte kausalitet.

Hermeneutikken lægger vægt på fortolkning i bestræbelserne på at opnå viden om sociale handlinger. Hermeneutikken kaldes også en fortolkningskunst (Jacobsen 2012:21). Hermeneutikken beskæftiger sig altså med forståelse og fortolkning, det vil sige måden, hvorpå virkeligheden forstås gennem fortolkningen af denne.

”Fortolkning af meningsfulde fænomener er noget, vi som sociale aktører bedriver hele tiden. Dette er noget, vi må gøre for at kunne interagere med andre sociale aktører.”

(Gilje & Grimen 2002:164)

De beskrevne fænomener kan fremstå uklare, og der kræves derfor bestemte metodiske indfaldsvinkler for at få et klarsyn over disse. Den hermeneutiske tilgang er relevant i projektet, fordi de kvalitative interviews er datamaterialet, som udgør projektets meningsfulde fænomen.

En grundtanke i hermeneutikken er, at fænomener altid mødes med forforståelser. Man møder aldrig verden uden forudsætninger, det vil sige, man på forhånd har nogle ideer om, hvad der skal undersøges ud fra ens forforståelser (Gilje & Grimen 2002:171). Konteksten er desuden et vigtigt element i hermeneutikken, da meningsfulde fænomener kun er forståelige i den sammenhæng, de fremgår i. Forskeren skal placere fænomenet i den rette kontekst for at kunne udlæse meningen (Gilje & Grimen 2002:176).

Feltet blev af projektgruppen mødt med en forforståelse, som medvirkede til, hvilken retning undersøgelsen skulle tage. Feltet blev ikke mødt forudsætningsløst, men med en begrænset viden. I det første uformelle møde med forstanderen dannede der sig nye forforståelser til de efterfølgende interviews. I projektet er det interviewpersonernes meninger, som de tillægger resocialiseringsprocessen, der sammen med de valgte teorier vil danne udgangspunktet for fortolkningen som anvendes i projektets analyse. På baggrund heraf er det muligt at diskutere, hvorvidt der bliver praktiseret en *dobbelt hermeneutisk* tilgang. Der tolkes på udsagn, som allerede er fortolket af interviewpersonerne. De har på forhånd fortolket og tilegnet sig nogle forforståelser af de sociale domæner (Gilje & Grimen 2002:169).

Den hermeneutiske cirkel er en vigtig del af fortolkningsvidenskaben. Den hermeneutiske cirkel refererer til, at der bevæges mellem enkeltdele og helhed. Dette betyder, det er nødvendigt at forstå de enkelte dele, ved at se delene i den store sammenhæng, men det er desuden nødvendigt at forstå de store sammenhænge i de enkelte dele (Gilje & Grimen 2002:178). Der foregår dermed en

vekselvirkning mellem de to elementer (Fuglsang 2009:312). I forhold til dette projekt er der flere enkeltdele og helheder, som kan studeres, hvilket har gjort, at en afgrænsning er nødvendig. Delene består af respondenternes besvarelser, som består af deres refleksioner om resocialiseringsprocessen. Helheden består i fortolkningen af de enkelte svar set i lyset af hele interviewet som en større sammenhæng.

Begreberne *ontologi* og *epistemologi* er et vigtigt aspekt i forhold til projektets videnskabelige position. Begreberne dækker over læren om det værende samt erkendelsesteori. Ontologien betyder læren om det værende, det vil sige de grundlæggende antagelser om virkelighedens beskaffenhed. Ontologien opfattes som genstandsfeltet (Fuglsang 2009:46). Epistemologi betegnes som erkendelsesteori, hvilket er læren om samt undersøgelsen af, hvordan den ønskede viden opnås (Jacobsen 2012:21). Epistemologien er altså måden genstandsfeltet skal studeres på (Fuglsang 2009:46).

Den hermeneutiske ontologi består i dette projekt af tolkningen af de tre interviewedes erfaringer og bevidsthed. Epistemologien beskriver, hvordan dette genstandsfelt studeres, da der herigennem vil ske en fortolkning. Undersøgelsesmetoden består af kvalitative interviews samt teori, og dette danner rammen for fortolkningen.

5. De metodologiske refleksioner over projektets validitet, reliabilitet og generaliserbarhed.

Ved valget af personinterviews som indsamlingsmetode medbringer dette nogle indvirkninger på, hvordan validiteten, reliabiliteten og generaliserbarheden vil udforme sig. Validitet, reliabilitet og generaliserbarhed er kriterier der tilsammen udgør en vurdering af forskningsresultatets kvalitet (Larsen & Pedersen 2011:207).

Validitet er et andet ord for sandhed, og det refererer til, i hvilken grad fortolkningerne producerer en sand version af virkelighed. Nøglebegreber i forbindelse med validitet er sandsynlighed og troværdighed. Validitet anses som værende kvalitetskontrol, som løbende finder sted i videnskabelige undersøgelser. Vigtige spørgsmål i forhold til vurdering af validitet er, ”Undersøger vi det, vi tror, vi undersøger?” ”måler vi på det, vi tror, vi måler på?” samt ”Får vi svar på det, vi tror, vi spørger om?” (Larsen & Pedersen 2011:746). Validiteten omhandler altså, hvorledes der måles på det, der ønskes undersøgt. I projektet kan det diskuteres, hvorvidt dette er tilfældet. I

besvarelsen af den åbne problemformulering har der været nogle udfordringer. En af udfordringerne var projektets første interview med Kompassets forstander. På daværende tidspunkt var den endelige problemformulering ikke fastlagt, hvilket resulterede i, at det var svært at sige, om der blev målt på det, der ønskes. Derfor var der en uvished om, hvorvidt besvarelsen dækker over det der spørges om. Dette blev der rettet op på i de to efterfølgende interview. Ved valget af det semistrukturerede interview vil validiteten blive større, da forskeren har mulighed for at vurdere, om interviewpersonen har forstået spørgsmålet rigtigt, og dermed har der været mulighed for at omformulere således, at der bliver målt på det, der ønskes.

Reliabilitet vurderer, hvorvidt forskningsresultaterne er konsistente. Er det muligt at nå frem til de samme fortolkninger, hvis undersøgelsen bliver gentaget af den samme person eller af andre individer (Larsen & Pedersen 2011:546)? Dette projekts metode bygger på kvalitative interviews, hvilket er en svækkelse af reliabiliteten, da det herigennem er svært at opnå samme fortolkninger, hvis undersøgelsen skulle gentages af andre. Dette skyldes blandt andet den *semistrukturerede* tilgang til de foretagende interviews, da denne tilgang åbner muligheden for improviserede spørgsmål.

Generaliserbarhed anvendes til at beskrive, hvorvidt et empirisk materiale kan generaliseres. Udfordringen ved et kvalitativt forskningsdesign er, at informanterne repræsenterer problemstillingens genstandsfelt. Casestudiet kritiseres ofte ved, at det ikke er muligt, at vurdere resultaternes gyldighed. I casestudiet skelnes der mellem to generaliseringsformer: *statistisk generalisering* og *analytisk generalisering*. I projektet anvendes udelukkende den analytiske generalisering, da det er den mest relevante for projektet. ”Metoden til generalisering kaldes ’analytisk generalisering’, hvor tidligere udviklet teori anvendes som skabelon til sammenligning af de empiriske fund i casestudiet” (Antoft 2007:49).

Det er vanskeligt at opnå en høj generaliserbarhed ved kvalitative interviews, da det langtfra er givet, at informanter er en repræsentativ del af populationen (Larsen & Pedersen 2011:207).

Det som taler for, at projektet har en lav generaliserbarhed er, at der udelukkende arbejdes med én specifik case, hvilket begrænser mulighederne for, at kunne generalisere resultaterne ud på andre sikrede institutioner. Desuden anvender projektet kun tre informanter, hvilket forringer generaliserbarheden, da dette giver et spinkelt grundlag for at kunne sige noget generelt om sikrede institutioner. Dog kan det siges, at der opnås en analytisk generaliserbarhed, da den ny indsamlede

empiri sammenholdes med projektets teoretiske perspektiver. Dette samspil mellem empirien og teorien er dermed med til at sikre en analytisk generaliserbarhed.

6. Kvalitativ metode

Projektet vil tage form gennem en kvalitativ metode. I en kvalitativ forskningsmetode er forskeren interesseret i det unikke, i særlige meninger individer tilskriver deres egne holdninger og afdække den sociale virkelighed gennem nærkontakt. I den kvalitative metode arbejdes der efter at forstå verden ud fra den interviewedes eget eller emiske perspektiv (Antoft 2007:13). Den kvalitative metode er valgt, da denne giver mulighed for at gå i dybden og komme nærmere nuancer og detaljer af menneskelig aktivitet og herigennem iagttage individer på nært hold (Antoft 2007:11).

6.1 Personinterview

For at danne rammen for et godt forskningsinterview skal der arbejdes indenfor nogle retningslinjer. Hertil vil elementer fra Steinar Kvaales og Svend Brinkmanns bog ”*Interview – introduktion til et håndværk*” anvendes. Bogen beskæftiger sig med teoretiske og praktiske elementer af det kvalitative forskningsinterview. Det er derfor deres teoretiske og praktiske aspekter, som vil danne rammen for projekts interviewguide. Med den kvalitative metode og den indsamlede empiri ønskes der at bidrage med nye vinklinger og forklaringer for at give en bredere og dybdegående besvarelse af problemformuleringen.

I interviewundersøgelsen lægger der syv faser til grund for den arbejdsproces, som der vil blive arbejdet ud fra i projektet og danne rammen for fremgangsmåden af projektets interviews (Kvale & Brinkmann 2009:122). Der henvises til bilag ’*De syv faser*’, hvor disse er beskrevet.

Et forskningsinterview betegnes ofte som en samtale, der skal følge en struktur. Steinar Kvale og Svend Brinkmann præsenterer i sin bog tre interviewforløb. Et af de tre interviewforløb bliver beskrevet, idet kun dette forløb benyttes i projektet. Kvale og Brinkmann kalder det for, ’*det semistrukturerede livsverdensinterview*’. Denne tilgang har til formål at indhente informanternes livsverden med henblik på at fortolke betydningen af resocialiseringen (Kvale & Brinkmann 2009:19).

”Det kvalitative interview kaldes sommetider ustruktureret eller ikke-standardiseret interview. Da der kun findes få præstrukturerede eller standardiserede procedurer til udførelse af disse former for interview, må mange af metodebeslutninger træffes på stedet – under interviewet.”

(Kvale & Brinkmann 2009:32)

Der er valgt en semistruktureret tilgang, da denne giver mulighed for at udvikle samtalen under interviewet på baggrund af den viden, som informanten frembringer. Dette betyder, at der under interviewet kan stilles opfølgende spørgsmål, som ikke er nedskrevet i interviewguiden. Dette gøres også for at sandsynliggøre, at informanterne forstår spørgsmålene, hvor en omformulering eller præcisering kan være nødvendig.

Der er blevet foretaget tre personinterview med henholdsvis Kompassets forstander og to døgnpædagoger. Desuden er der valgt at lave en opfølgende interview med forstanderen, da der under analyseforløbet opstod nogle spørgsmål, som ville være relevant at få besvaret yderligere.

Forskningsinterviewene vil derfor blive af subjektiv karakter, da det er informanternes opfattelser og problemstillinger, som belyses og analyseres senere hen. Det er besluttet, at begge projektmedlemmer vil deltage i samtlige interviews. Personinterview er valgt som metode, fordi den dybdegående samtale samt konkretiseringen af tema herigennem vil muliggøre en besvarelse af problemformuleringen. Denne dataindsamlingsmetode anses derfor for at være mest hensigtsmæssig i dette projekt, da det er informanternes personlige oplevelser med arbejdsmetoden på institutionen, der er relevante at undersøge. Dette resulterer også i en forringelse af validiteten og reliabiliteten, hvilket er blevet præsenteret i et tidligere afsnit. Der vil blive valgt én person, som hovedinterviewer for at skabe mere ro og flow i selve interviewet. I et interview er det vigtigt, at interviewer har de fornødne kvaliteter, da disse interviews ligger til grund for hele materialet. Erfaring og træning af interviews er derfor vigtige, da færdigheder tilegnes herigennem (Kvale & Brinkmann 2009:107).

I dette projekt vil der blive udarbejdet to forskellige interviewspørgsmål. Først vil interviewet med forstanderen foretages, hvilket gøres for i højere grad at vide, hvad der præcist vil være relevant at spørge ind til hos de to efterfølgende informanter. Dette gøres også, da der kan fremkomme relevante elementer efter interviewet med forstanderen, og derfor vil der kunne spørges mere specifikt ind ved de efterfølgende interviews af døgnpædagogerne. Den største udfordring i udformningen af interviewguiden er således at indfange og gøre spørgsmålene så konkrete, at de er

målbare. Som tidligere nævnt blev interviewet med forstanderen lidt ustruktureret og ikke så konkret, da den endelige problemformulering ikke var fastlagt på daværende tidspunkt. Desuden var teorien ikke valgt, hvilket har betydning for validiteten af det første interview.

Spørgsmålene til døgnpædagogerne er opstillet i temaer i forhold til projektets teoretiske ramme. Under disse temaer er der relaterede spørgsmål, som er med til at besvare de elementer, som er hensigten med interviewet. Temaerne er dermed til at styre og bestemme retningen for interviewet, hvor spørgsmålene er stillet således, at fortolkningsprocessen er i overensstemmelse med den videnskabsteoretiske position. Interviewspørgsmålene er åbne for at skabe en samtale, så informanternes svar ikke påvirkes af interviewpersonerne. Kvale og Brinkmann beskriver, hvordan interviewpersonen skal være i stand til at tolke på informanternes svar løbende og dermed stille nye åbne spørgsmål, som vil have relevans for projektet.

Alle tre interviews blev igangsat med en kort uformel introduktion, hvor informanten blev præsenteret for projektets overordnede mål. Alle interviews er optaget med diktafon og er efterfølgende blevet transskriberet. Der er blevet ændret i transskriberingen af de citater, som anvendes i selve analysen, fra talesprog til skriftsprog, så det er mere forståeligt for læseren, men betydningen er ikke forandret. Således er forstyrrende lyde undladt, da disse ikke har indflydelse på informanternes svar.

6.2 Ethiske overvejelser

Ved interviews som forskningsmetode vil der hyppigt opstå etiske problematikker, som kræver refleksion og overvejelse. De etiske problemer opstår ved at ”*udforske menneskers private liv og lægge beskrivelser offentligt frem*” (Kvale & Brinkmann 2009:1). Ethiske aspekter er forbundet med de syv faser, som er præsenteret i bilaget ’*De syv faser*’.

I følgende afsnit vil der kort blive præsenteret de traditionelt diskuterede etiske retningslinjer, da de alle har indvirkning på de valg, som er blevet truffet. Det er henholdsvis; *informeret samtykke, fortrolighed, konsekvenser og forskerens rolle* (Kvale & Brinkmann 2009:86).

Ved informeret samtykke menes der, at informanterne er bevidste omkring undersøgelsens overordnede formål samt deltager frivilligt. Fra projektgruppens side blev der udformet en mail indeholdende ideer og tanker omkring projektets foreløbige problemstillinger. Ved det første uformelle møde med forstanderen blev hun præsenteret for projektets formål. Forstanderen forhørte

sig efterfølgende på institutionen om personale, som hun mente ville være bekvemt med en interviewsituation. Pædagerne fik efterfølgende tilsendt en mail om interesseområdet samt hvilken retning interviewene ville tage. Dermed er de involverede personer frivilligt deltagende og bevidste om projektets formål. Forstanderen lagde vægt på, at hun ikke ønskede en anonymisering af Kompasset, fordi hun gerne ville lære af at blive vurderet i projektet. Desuden føler hun et ansvar overfor institutionen og skal derfor kunne acceptere en vurdering af denne. Efter interviewene blev der taget kontakt til de to pædager angående deres anonymitet. De ønskede begge at fremstå delvist anonyme i projektet og dette ønske er der fuld forståelse for.

En anden etisk problemstilling omhandler fortroligheden af informanterne. Dette betyder, at private data, som identificerer deltagerne, ikke afsløres. Afsløres identiteter skal deltagerne erklære sig indforstået med, at informationerne offentliggøres. Idet der arbejdes med en specifik case, Kompasset, vil en fuldstændig anonymitet af forstanderen være vanskelig, fordi hun er repræsentant for institutionen. Derimod er der valgt at anonymisere døgnpersonalet grundet informanternes ønske om fortrolighed overfor offentligheden.

Projektgruppen skal forholde sig til konsekvenserne ved valget af den kvalitative forskningsmetode. Undersøgelsen kan både påføre skade på deltagerne og være fordelagtig for institutionen. Det er forskerens rolle at minimere skaden på deltagerne. Der ønskes på ingen måde at skade de deltagende informanter. Interviewene var udformet således, at informanterne skulle have en behagelig oplevelse, og spørgsmålene var derfor formet således, at informanterne ikke blev tvunget til at forholde sig kritisk til institutionen, men havde selv mulighed for dette i kraft af de åbne spørgsmål. Det er fordelagtigt for institutionen, at informanterne ønsker at fremvise institutionen positivt, hvilket nødsager projektgruppen til at forholde sig kritisk til empirien.

Den sidste etiske overvejelse omhandler projektgruppens rolle. Projektgruppens integritet er vigtig for kvaliteten af projektet. Dette er især vigtigt, fordi interviewpersonerne er det vigtigste redskab i indhentningen af den viden, empirien skal frembringe. Under begrebet integritet hører; *erfaring, ærlighed og retfærdighed*. Disse begreber har haft betydning for udformningen af interviewspørgsmålene (Kvale & Brinkmann 2009:89-93).

7. Empiri

Projektets empiri består af de foretagne interviews. For at forstå hvordan institutionens arbejdsmetoder implementeres i praksis, fik projektgruppen en rundvisning på Kompasset.

7.1 Rundvisning på 'Kompasset'

Ved indgangen til institutionen mødes man af en kæmpe grøn metalport, hvortil der er en ringklokke med et tilhørende kamera. For at komme ind på institutionen er det nødvendigt at have en aftale med institutionens personale. Institutionen er en sikret institution, og personalet er derfor meget beskyttende overfor, hvem der lukkes ind. Administrationsområdet er det første man bliver mødt af efter åbningen af porten. Området ligger separat fra selve institutionen, hvor de unge befinder sig. Når personalet ankommer til institutionen, checker de ind i administrationen. Det er ikke tilladt, at medbringe egen mobil med ind på institutionen, derfor har de en intern mobil, som de kan ringe ud med. Den bruges mest internt og fungerer samtidig som en overfaldsalarm.

Under rundvisningen fortalte den administrative medarbejder, at personalet hver dag ligger alle deres ejendele i et rum, før de går ind bag institutionens inderste hegn. Bag dette hegn må penge eller andre lignede personlige ejendele, hverken fra personale eller fra de unge, medbringes. For at komme ind på selve institutionen, hvor de unge befinder sig, skal man først igennem en sluse. Der bruges en speciel nøgle, og der anvendes adgangskoder over hele området. Koden og nøglen bruges til at komme ind i slusen, hvorefter man venter på, at døren bag lukker sig. Det er først muligt at åbne den næste dør, som går videre ind i selve institutionen, når døren bag er lukket. Indenfor det store hegn, som består af et gitter, ligger to bohuse, en værkstedsbygning, en skolebygning, en idrætshal og et multianlæg.

Beboerne på institutionen er under 18 år, hvilket betyder, at de skal have et skoletilbud på stedet. Halvdelen af skoledagen tilbringer de unge i skolebygningen, og den anden halvdel bruger de i værkstedsbygningen. De unge må ikke færdes alene i udendørsarealerne, hvilket betyder, at de under pauserne fortsat er under opsyn. De udendørs opholdssteder bruges i pauserne og består af en bæk omgivet af tremmer. Når skoledagen er omme, har de unge mulighed for at tilbringe tid i hallen, hvor der er mulighed for fitness, volleyball, badminton og fodbold. Aftenen tilbringer de unge i bohuse, hvor de hjælper pædagogerne med at lave aftensmad. Bohuse består af et værelse til hver af de unge, en tv-stue, et fællesrum med spisebord og et køkken. I tv-stuen er der bordfodbold og bordtennis, som de frit kan benytte i de vågne timer. Vinduerne i værelserne består af panserglass,

så det ikke er muligt at slå itu, og der er opsat alarmer, som går i gang, hvis dette forsøges. Bag bohusene ligger et multianlæg, som de unge har mulighed for at bruge – dog under opsyn af personale.

7.2 Præsentation af interviewpersoner

I følgende afsnit vil projektets informanter kort blive beskrevet. Grundet de etiske overvejelser vil pædagogerne være anonymiseret, og deres navne vil derfor ikke blive tilkendegivet. Forstanderen vil ikke blive anonymiseret, da hun ikke udviste et ønske om dette. De to pædagogers navne er blevet erstattet med pædagog A og B. De erstattede navne vil blive anvendt gennem projektets analyse.

7.2.1 Forstanderen

Navn: Forstanderen

Ved opstarten af projektet blev der hurtigt etableret kontakt til forstanderen, TinaMaria. Det første uformelle møde var ligeledes med hende, hvor hun præsenterede institutionen. TinaMaria er 43 år og oprindeligt uddannet socialpædagog, men har også et diplom i socialpædagogik samt en cant. Pæd. i pædagogisk sociologi. Forstanderen har et meget positivt syn på institutionen og dens gøremål. Hun udtaler, at hun oplever, hvordan de på institutionen gør en forskel overfor de unge. Hun mener, at de unge med opholdet får en større chance for at modtage det rigtige støttetilbud efter endt opholdet.

7.2.2 Pædagog A

Navn: Pædagog A

Pædagog A er 35 år og uddannet pædagog. Før han startede på pædagoguddannelsen arbejdede han i butik. Hans er ansat som døgnpædagog på institutionen, hvor han er sammen med de unge hele tiden. Han håber, at en smule af det, som han lærer de unge på stedet, vil ligge i baghovedet på dem efter endt ophold. Pædagog A mener, at det kan virke naivt at tro på, at disse unge kriminelle efter endt ophold er resocialiseret. Pædagog A ser ikke sig selv som et forbillede for de unge kriminelle, da hans hverdag er for langt væk fra deres. Pædagog A er desuden af den overbevisning, at man skal tro på, at den hjælp der ydes fungerer, da det ellers er svært at gå på arbejde.

7.2.3 Pædagog B

Navn: Pædagog B

Pædagog B er 30 år og uddannet fængselsbetjent. På institutionen arbejder pædagog B som en del af døgnpersonalet, hvor han fungerer som pædagog. Han ser den sikrede institution som værende mere intensiv end et fængsel. Ligesom pædagog A er pædagog B's håb, at noget af det de unge lærer ikke bliver glemt. Pædagog B mener, at en del af deres arbejde består i at opdrage de unge. Pædagog B er af den overbevisning, at alle unge kriminelle senere kommer i fængsel. Modsat pædagog A mener pædagog B godt, at pædagogerne kan være forbillede, da det er dem, der skal vise vejen for den unge kriminelle.

7.3 Kritik af interviews

Følgende afsnit indeholder en kritisk gennemgang af de foretagne interviews. Afsnittet beskriver den kritiske gennemgang, der er blevet foretaget på baggrund af interviewene.

Forstanderen er positivt stemt overfor "sit" projekt og tror på, at institutionen gør en forskel, og desuden har hun en interesse i at fremvise Kompasset som en god institution. Hvis ikke hun tror på, at institutionen gør en forskel, vil institutionens arbejde være meningsløst. Der vil derfor blive set kritisk på hendes positive udsagn omkring Kompasset.

De to døgnpædagoger er udvalgt af forstanderen, og hun ved derfor, hvilke personers udtalelser projektet bygger sin undersøgelse på. Dette kan have haft en indvirkning på de to døgnpædagoger, da de ved, at forstanderen læser det færdige projekt. Derfor er det muligt, at de ikke ønsker at udtrykke sig i negative vendinger om institutionen. De bliver dermed underlagt et etisk problem i forhold til deres position. Ydermere er informanterne repræsentanter for institutionen, hvilket betyder, at de muligvis vil fremføre institutionen positivt.

Et andet kritikpunkt omhandler måden, hvorpå feltet blev mødt. Projektgruppen havde en forforståelse omhandlende sikrede institutioner, og derudover var der en uvished omkring feltet. En tilstrækkelig viden om emnet kunne have givet et større indblik og dermed en mere effektiv interviewguide. Uvisheden om den endelige problemstillingen inden første interview betød, at interviewet blev ustruktureret og styret af forstanderen.

8. Teori

Følgende afsnit indeholder en redegørelse af teorierne, som er benyttet i projektets analyse. I projektet inddrages teorier omhandlende: *Sociale bånd*, *selvkontrol*, *differentiel association* og *rolle-exit*.

8.1 Sociale bånd og selvkontrol

Travis Hirschi er en amerikansk kriminolog, født i 1935, som er kendt for sine teorier om sociale bånd, social kontrol og selvkontrol indenfor ungdomskriminalitet. Unge har ofte tilknytning til en gruppe, som har betydning for deres livsforløb:

”The more weakened the groups to which [the individual] belongs, the less he depends on them, the more he consequently depends only on himself and recognizes no other rules of conduct that what are founded on his private interests.”

(Hirschi 2002:16)

Når gruppen, som individet tilhører, er svækket, betyder det, at individet ikke er afhængigt af gruppen. Når dette er tilfældet afhænger individet kun af sig selv og anerkender ikke andre adfærdsregler, som ikke omhandler individets interesser (Hirschi 2002:16).

Hirschi havde en mere sociologisk tilgang til dette end andre kontrolteoretikere. Hirschi mente, at aspekterne i personligheden var en betydende faktor i de igangværende sociale forhold. Dette kaldte han *'social bonds'* – på dansk *'sociale bånd'* (Lilly, Cullen & Ball 2011:113). Hirschi mente, at der eksisterede fire former for sociale bånd. *'Attachment/hengivenhed'*, *'commitment/engagement'*, *'involvement/involvering'* og *'belief/overbevisning'* (Lilly, Cullen & Ball 2011:116).

I Hirschis teori om ungdomskriminalitet er det sociale bånd af **hengivenhed**, den emotionelle tæthed, som individet har til voksne, især individets forældre, da de typisk er de vigtigste. Denne tæthed indebærer intim kommunikation samt hengiven identifikation mellem individ og forældre; Forældrene bliver et forbillede for individet. Samtidig er det vigtigt for individet, at det fornemmer, at forældrene ved, hvad de laver, og hvor de er. Dette bånd er rodfæstet i de børn, som har brugt tid med deres forældre, og som har interageret med forældrene på et personligt plan. Når børn er tætte med sine forældre ønsker de ikke at skuffe dem. Denne tæthed betyder også, at forældrenes

holdninger og meninger har betydning for barnet. På denne måde har forældre mulighed for at indøve en indirekte kontrol over deres børn.

Den direkte kontrol forekommer, når forældrene overværer børnenes sidespring, og straffer dem for disse sidespring. Indirekte kontrol sker, når forældrene og børnene ikke fysisk er i samme rum, men hvor forældrene alligevel er i børnenes tanker, idet børnene gør som forældrene ønsker. Hirschi anvender begrebet 'virtual supervision' på dansk 'virtuelt tilsyn'. Ifølge Hirschi vil unge kunne afstå fra at begå kriminalitet, fordi forældrene har en indirekte kontrol over deres barn, i og med de har opdraget deres barn til, at det er forkert at begå kriminalitet (Lilly, Cullen & Ball 2011:115-116):

”So-called “direct control” is not, except as a limiting case, of much substantive or theoretical importance. The important consideration is whether the parent is psychologically present when temptation to commit crime appears. If, in the situation of temptation, no thought is given to parental reaction, the child is to this extent free to commit the act.”

(Lilly, Cullen & Ball 2011:115-116)

Det sociale bånd af **engagement** involverer unges interesser. Dette gør, at unge, via deres engagement, vil investere deres energi i skoleforløbet. De unge vil ikke spolere deres fremtid ved at gøre noget illegalt eller moralsk forkert, da de risikerer en anholdelse. Det rationelle engagement er en del af konsekvens-fordele-beregningen. De individer, som er højt engageret, vil synes, at det er en irrationel handling at begå ungdomskriminalitet. Disse individer er således styret af denne overvejelse. Et individ, som har investeret meget tid og energi på at leve op til forventninger fra forældre og lærere ved at arbejde hårdt, har et tættere bånd til samfundet, da personen har interesse i overensstemmelse og har noget at miste, hvis det begår kriminalitet (Lilly, Cullen & Ball 2011:116-117).

Det sociale bånd af **involvering** beskriver, at nægtelse af adgang til kriminelle muligheder vil gøre ungdomskriminalitet mindre sandsynligt. Hirschi mener, at strukturerede konventionelle aktiviteter tager fokus væk fra at gøre noget forkert. (Lilly, Cullen & Ball 2011:117).

Det sociale bånd af **overbevisninger** er i denne forbindelse mere sociologisk end psykologisk. Han brugte derfor ikke termen til at indikere dybtfølte overbevisninger. Overbevisninger ses ikke som dybt internaliserede personlige overbevisninger, men snarere som indtryk og meninger, der er

stærkt afhængige af en konstant social forstærkning. Hvis graden af billigelse er svag, bliver overbevisningerne et spørgsmål om, hvorvidt man har lyst til at følge den kriminelle løbebane. Hvis graden af billigelse er høj blandt to individer, er sandsynligheden for en kriminel afvigelse mellem disse lille. Overbevisninger er usikre moralske positioner, som har brug for social støtte, der er baseret på den igangværende hengivenhed til det konventionelle sociale system (Lilly, Cullen & Ball 2011:117-118).

Hirschi var en kontrolteoretiker, som mente, at nøglen til et problem lå i, hvorfor individerne, som alle er motiverede til at gøre handlinger på den nemmeste måde, ikke gør det de bør. Hvorfor begår individet ikke kriminalitet, hvis det er den nemmeste handling for at opnå noget? Dette mente han ville være svaret på problemet. Hirschi mener, at individet opnår en form for bonus eller nogle fordele ved at begå kriminalitet. Disse fordele kan give individet, hvad det ønsker sig, give det mulighed for at føle sig godt tilpas eller stoppe noget, der føles ubehageligt (Lilly, Cullen & Ball 2011:114). Ifølge Hirschi er alle individer lige motiverede til at begå kriminalitet. Hirschi mener, at motivation er universel, og derfor mener han, at der ikke findes nogen forklaring på, hvem der er kriminel.

” (...) variation in the strength of social control is what explains variation in the extent to which people engage in crime.”

(Lilly, Cullen & Ball 2011:114)

I hvilket omfang mennesker engagerer sig i kriminalitet afhænger af styrken af social kontrol. Jo større social kontrol et individ besidder, jo mindre risiko er det for at individet begår kriminalitet. Hirschi bygger begge sine teorier på forestillingen om, at motivationen til at afvige er rodfæstet i den naturlige menneskelige tilbøjelighed til at forfølge den nemmeste måde at opnå tilfredsstillelse på. Dette er uden hensyn til andre. Det, som forhindrer individet i at gøre det umiddelbart nemmeste for at opnå et givent ønske, er sociale bånd og selv-kontrol (Lilly, Cullen & Ball 2001:125).

Hirschi talte ofte om kontrol, men lagde i højere grad vægt på *social* kontrol. Kontrolteori tager udgangspunkt i, at en kriminel handling sker som følge af et ødelagt eller svagt socialt bånd (Hirschi 2002:16). Jo stærkere sociale bånd et individ har, jo mere sandsynligt er det, at kriminelle fristelser bliver kontrolleret. Jo svagere de sociale bånd er, jo mere sandsynligt er det, at individer bukker under for deres ønske, hvor de bryder loven (Lilly, Cullen & Ball 2011:114). Siden kontrolteorien opstod, har den betydet meget for forklaringerne på usædvanlig opførsel. Derudover

har kontrolteorien beskrevet elementerne i båndet til samfundet på mange måder og har haft fokus på, at enheder har varierende kontrol (Hirschi 2002:17).

Gottfredson og Hirschi skaber, med udgangspunkt i Hirschis teori om sociale bånd, deres teori om selvkontrol. Ifølge Gottfredson og Hirschi er selvkontrol den tilbageholdenhed, som giver individet mulighed for at modstå kriminalitet og anden kortsigtet tilfredsstillelse (Lilly, Cullen & Ball 2011:122). Selvkontrolteorien siger, at det ikke kræver nogen speciel forberedelse eller planlægning at begå kriminalitet. Det der kræves for at begå kriminalitet er graden af den psykologiske styrke, som opnås i den tidlige pubertet (Britt & Gottfredson 2003:6-7). Ifølge Gottfredson og Hirschi vil børn, som har forældre, der har givet den tilstrækkelige omsorg, og som har de nødvendige ressourcer til at overvåge og straffe deres børns fejl, udvikle en selvkontrol, der er nødvendig for at modstå den nemme fristelse - kriminalitet (Lilly, Cullen, Ball 2011:122). Selvkontrolteorien er en sociologisk forklaring i den forstand, at effekten af tidlig forældreomsorg bestemmer niveauet af den selvkontrol, som barnet udvikler (Lilly, Cullen & Ball 2011:126). Niveauet af selvkontrol har betydning for hele individets livsforløb, da den påvirker næsten alle aspekter af individets liv (Lilly, Cullen & Ball 2011:125). Selvkontrolteorien ser kriminalitet som 'split-sekund handlinger', det vil sige handlinger, som ikke tager lang tid at udføre. Selvkontrolteorien mener, at en kriminel handling for personen er spændende og risikabel (Britt & Gottfredson 2003:7).

Børn, som har en manglede selvkontrol, har en tendens til at blive impulsive og fysiske og de fokuserer på kortsigtede mål og vil endvidere være mere tilbøjelige til at have en kriminel adfærd. Dette gør desuden, at individet er mere tilbøjelig til at droppe ud af skolen, miste jobs og ikke være i stand til at opretholde relationer. Selvkontrollen kan godt opnås i andre stadier af livet såsom i skole og i en socialisering (Lilly, Cullen & Ball 2011:122). Børn, som mistrives og mishandles, har ikke et tæt forhold til sine forældre, hvilket udløser en lav selvkontrol (Maguire 2007:617).

8.2 Differential associations

Edwin Sutherland betragtes af amerikanske sociologier som en stor kriminolog (Sutherland 1973:ix). I sit studie af kriminel adfærd er Sutherland kommet frem til 9 udsagn, som han mener, kan være gældende for kriminelle (Lilly, Cullen & Ball 2011 2011:48). Følgende redegørelse vil indeholde alle udsagn, men ikke alle udsagn vil blive anvendt i analysen.

Edwin Sutherland mener, at kriminel adfærd overføres kulturelt, hvilket betyder, at adfærd læres gennem social interaktion og kommunikation i den omgangskreds, individet befinder sig i. Til beskrivelse af denne læringsproces bruger Sutherland begrebet 'differential association'. Han studerede centrale områder af en storby. Ligesom andre der har studeret Chicago-skolen noterede han, at der specielt i indre by var kulturelle konflikter. Der var to kulturer, som var fremherskende – den kriminelle og den konventionelle. Hvert individ skulle tage stilling til, hvilken kultur personen ville associere sig med.

Sutherland påstår, at alle individer kommer i kontakt med faktorer, der trækker dem i den kriminelle eller den konventionelle retning (Lilly, Cullen & Ball 2011:48).

Disse 9 udsagn er i den kriminologiske historie årsagerne til kriminalitet:

1. Kriminel adfærd er lært.
2. Kriminel adfærd er lært gennem interaktion med andre i en proces af kommunikation.
3. En vigtig del af den lærte kriminelle adfærd sker i intime grupper.
4. Når kriminel adfærd er lært, inkluderer læringen (a) teknikker til at begå kriminalitet, som til tider er meget kompliceret og nogle gange meget simpelt og (b) den specifikke retning af motiver, drev, rationalitet og attitude.
5. Den specifikke retning for motiver og drev læres ved definitioner af koder, gunstige såvel som ugunstige.
6. En person bliver kriminel på grund af et overskud af faktorer der er favorable for lovovertrædelser frem for faktorer der taler for det modsatte. Dette er princippet bag 'differential association'.
7. Differential associations varierer i hyppighed, varighed, prioritet og intensitet.
8. Processen for at lære (om) kriminel adfærd, i association med kriminelle og ikke-kriminelle mønstre, inkluderer alle de mekanismer, der er involveret i al læring.
9. Kriminel adfærd er et udtryk for behov og værdier. Dette kan ikke forklares ved hjælp af disse behov og værdier, fordi en ikke-kriminel adfærd er et udtryk for de samme behov og værdier.

(Sutherland 1973:8-10)

8.3 Rolle-exit

Helen Rose Fuchs Ebaugh, sociolog ved Houston Universitet, beskriver rolle-exit i sin teori. Teorien beskriver, hvordan et individ går fra at have en rolle til at indtræde i en anden rolle.

Igennem processen opstår der en anspændthed mellem individets fortid, nutid og fremtid. Tidligere identifikationer med andre roller i sociale sammenhæng har betydning for rolleafslutterens liv, da individet kæmper med at inkorporere tidligere identiteter i dets nuværende forestillinger om livet. Rolleafsluttere fastholder noget fra den tidligere rolle i transformationen til nye. Denne tidligere rolle er vigtig at få inkorporeret i individets nuværende selv.

Et andet element, som gør den tidligere rolle eller status for individet betydningsfuld, er samfundets billede af den tidligere rolle. Dette skyldes, at man i samfundet stempler individer både efter nuværende og tidligere roller. Rolleafsluttere er derfor hele tiden nødsaget til at handle ud fra, at samfundet reagerer på deres tidligere roller. Det at afslutte en rolle involverer tilpasning og bearbejdelse. Tilpasning og bearbejdelse indebærer ikke bare en ændring af individet, men også en tilpasning og bearbejdelse af forholdet til de signifikante andre, som associerer sig med personen, som et forsøg på et rolle-exit. Det kan være betydningsfuldt, hvis rolleafslutteren har kontakt til individer, som tidligere har været af samme sociale status. Det kan endda være en fordel med kontakt til individer, som kommer fra samme sociale gruppe – eksempelvis kriminelle, hvis personen også er kommet ud af kriminaliteten. Dette kan være en fordel, idet individerne har mulighed for at støtte hinanden, når samfundet stempler individet, som forsøger et rolle-exit (Ebaugh 1988:5-6).

8.3.1 Socialisering og rolle-exit

Rolleforandring definerer en indgang eller et exit fra sociale roller. Rolleforandring har været anerkendt af sociale forskere i mange år. Socialisering er blevet et centralt fokus for sociologer og det er derfor svært at undgå at støde på disse begreber i bøger der omhandler bearbejdede emner indenfor disse to felter. Førhen var der fokus på spædbørns og børns socialisering, men med årene er socialisering, i forbindelse med voksne, blevet mere anerkendt, som et forsømt og vigtigt fokus for et studie. Der er skrevet mange bøger om rolleskift i løbet af årene, men meget få om rolle-exit, som Helen Ebaugh forsøger at belyse. 'Anticipatory socialization', som på dansk ville oversættes til 'foregribende socialisering', er en ide, som har været i sociologisk litteratur i mange årtier, og som

Ebaugh bruger i forhold til rolle-exit. Hun bruger følgende citat, fra Merton og Rossi, til at beskrive 'anticipatory socialization' (Ebaugh 1988:6-7):

”(...); *anticipatory socialization is the acquisition of values and orientations found in statuses and groups in which one is not yet engaged but which one is likely to enter.*(...)”

(Ebaugh 1988:7)

Foregribende socialisering er erhvervelsen af værdier og orienteringer, fundet i statusser og grupper, hvor man endnu ikke er involveret, men som man kan forvente at indtræde i. Det er en forbyggende socialisering, som giver individet indblik i værdier og orienteringer, som gør det nemmere at indtræde i nye grupper. En internalisering, som betyder at gøre omverdenens normer og værdier til en del af sin personlighed, har to funktioner for et individ i indtrædelsen af en ny gruppe. Det hjælper individets fremtoning i en gruppe udtrykt i motivation, og det letter individets indtræden i gruppen. Desuden er det lettere for individet at tilpasse sig gruppen efter at være blevet en del af denne. Ved at identificere sig med denne gruppe, som individet håber at indtræde i, begynder individet at være som de andre medlemmer i sin værdiorientering og i sine normative forventninger. Dette sker før individet indtræder i den nye rolle og påtager sig rettigheder og forpligtigelser, der er forbundet med at være medlem af den givne gruppe (Ebaugh 1988:7).

Når man sammenligner processen i socialisering med rolle-exit opstår der nogle fundamentale spørgsmål. Er rolle-exit i virkeligheden socialiseringens tilbagefald – altså er rolle-exit det omvendte af socialisering? Ebaugh argumenterer for, at rolle-exit er unikt og skal skelnes fra socialisering. Den viden man har om rollesocialisering er utilstrækkelig for en passende forståelse af rolle-exit (Ebaugh 1988:7-8). I teorien om rolle-exit ses socialisering som en del af processen. At kunne se forud for erhvervelsen af en ny rolle, kan være vigtigt for et individ, som forlader en rolle. I nogle tilfælde har individet ingen ide om, hvad individet skal gøre efter et afgørende rolle-exit, da individet kun har fokus på at forlade den uønskede rolle (Ebaugh 1988:8).

Dynamikken i frakoblingen er meget anderledes fra dynamikken i læringen om og assimileringen af en ny rolle. Frakoblingen fra gamle roller er kun vigtig i det omfang, at det letter tilpasningen til den ny rolle. Jo hurtigere og jo mere komplet en frakobling sker, jo større sandsynlighed er der for, at individet indtræder i en ny rolle. Frakoblingen skal altså opnås, før socialiseringen er mulig (Ebaugh 1988:8). Merton belyste den teoretiske vigtighed af ex-status, da han opdagede, at det ikke

kun er den nuværende status, som påvirker individets nuværende og fremtidige opførsel, men også individets forhenværende roller (Ebaugh 1988:8).

8.3.2 Disengagement and role-exit

Henry og Cumming (1961) skabte begrebet 'disengagement', som på dansk oversættes til 'frakobling', og skrev det ind i litteraturen. De definerede begrebet på følgende måde (Ebaugh 1988:9):

“An inevitable mutual withdrawal or disengagement resulting in decreased interaction between the aging person and others in the social system he belongs to.”

(Ebaugh 1988:9)

En uundgåelig gensidig tilbagetrækning eller frigørelse resulterer i et nedsat samspil mellem den aldrende person og andre i det sociale system, han tilhører. De fornemmede tre ting i forandringen, som hørte til processen af frakoblingen. (1) Faldet af det antal mennesker som individet sædvanligvis interagerer med, i sammenfald med faldet af den mængde, som individet interagerer med dem på. (2) Kvalitativ ændring i interaktionerne og (3) faldet af interessen for andre mennesker forårsager et større fokus på en selv. Det meste af frakoblingsteorien har fokus på livscyklus og det at blive gammel; frakoblingen forekommer hver gang et individ forlader en gruppe eller en social rolle. Denne teori kan bruges i sammenhæng med flertallet af mennesker. Den kan eksempelvis bruges i sammenhænge som processen fra barn til voksen, i processen fra singleliv til ægteskab, i processen fra arbejdsløs til arbejdende eller omvendt. Disse processer involverer frakobling fra værdier, normer, social opbakning og måder at tænke på, som er associeret med den gruppe, som man forlader. Når en gruppe forventer mindre af individet, falder følelsen af at tilhøre gruppen også, hvilket betyder, at det er lettere at forlade gruppen (Ebaugh 1988:9). Frakoblingsteorien er en del af teorien om rolle-exit. Frakobling, i form af uundgåelig gensidig tilbagetrækning med andre med samme rollesæt, ses som en variabel, der kan variere fra total forladelse fra gruppen til aktiv involvering med rollepartnere (Ebaugh 1988:9-10).

8.3.3 Role and self-identity

Roller forklarer den sociale orden i samfundet. Folk agerer og reagerer i mønstre og på forudsigelige måder, da de fleste mennesker primært overholder de normative forventninger, som tilhører deres sociale roller.

Selvidentiteten i individerne gør, at de er tæt knyttet til den rolle de har. Personlig identitet består ikke blot af summen af de spillede roller, men også af de roller som fremkommer løbende. Den primære og underliggende selvforståelse formes gennem barndommen og ændres kontinuerligt i de sociale sammenhænge, som individet involverer sig i gennem livet. Selv om det er u hensigtsmæssigt at sidestille selvet og rollen i betragtning af, at der er aspekter af selvet, der er dannet uden for en social kontekst, har forskning vist, at en persons sociale roller, er en vigtig faktor for opfattelsen af selvet og selv-identiteten. Når et individ bliver spurgt ”Hvem er du?”, svarer individet på baggrund af dets roller, som f.eks. mand/kvinde, ægtemand/kone, dansk statsborger, advokat, læge, socialdemokrat, datter osv. Det betyder, at overgangen fra én rolle til en anden, vil påvirke individets selv-identitet. Ikke alle roller i individets repertoire er lige vigtige til individets selv-identitet, selvom de alle er operative på samtlige tidspunkter. Styrker (1980) bruger termen ”identity salience”, som på dansk oversættes til ”identitets fremspring”, som en måling for, hvilke roller individet anvender i forskellige situationer. Jo højere placering indenfor rollehierarkiet, individet har, jo mere sandsynligt er det, at identiteten vil blive anråbt i mange forskellige situationer (Ebaugh 1988:20-21).

Teoretikere som har beskæftiget sig med ’selvet’ hævder, at individet, tidligt i livet, begynder at forme en ide om selvet som et objekt. Med det menes der, at individet begynder at begrebsliggøre selvet som en enhed, som eksisterer, og som er unikt fra alle andre. Selvidentitet er gradvist opbygget over flere år ved en internalisering af meninger og forventninger i de roller, som individet har spillet (Ebaugh 1988:21-22). Ifølge Erikson er identitet:

” (...) *accrued confidence that one’s ability to maintain inner sameness and continuity is matched by the sameness and continuity of one’s meaning for others. (...)*”

(Ebaugh 1988:22)

Individets tillid til, at det kan opretholde en indre ensartethed og kontinuitet, stemmer overens med andres individers tiltro til individet. Selvopfattelsen udvikler sig mellem individets evalueringer af

sig selv, og af andres evalueringer af individets rollepræstation. Disse to elementer er dermed sammenfaldende. Erikson mener, psykologiske sunde individer har en holdbar selvidentitet, som han kalder ”ego-identity” på dansk ”ego-identitet”. De ser deres forestillinger om sig selv som værende stort set forenet og mener derfor, at deres egne selvstændige begreber deles af andre mennesker, som de kender (Ebaugh 1988:22).

Rolle-exit og rolleindtræden ligger tæt op af selvidentitet, da rollerne, som individet spiller i samfundet, bliver en del af individets ’self-definition’. Personlig identitet er formet af internaliseringen af rolleforventninger og reaktionerne fra andre vedrørende individets positioner i den sociale struktur. Hver gang et individ indtræder eller forlader en rolle bliver selv-identiteten truet. Elementer af den nye og tidligere rolle bliver forhandlet og reintegreret i individets selv før stabilitet og sikkerhed kan blive reetableret. I nogle tilfælde sker processen i reetableringen af identiteten hurtigt, og i andre tilfælde sker processen over flere år (Ebaugh 1988:22).

8.4 Teorioperationalisering

I følgende afsnit vil der blive præsenteret en operationalisering, hvori det vil blive illustreret, hvorledes teorien er anvendt på den indsamlede empiri. I udarbejdelsen af projektets interviewguide, med henblik på pædagogerne, blev der taget højde for de teoretiske begreber i udformningen af interviewspørgsmålene. En teorioperationalisering i projektets første interview var ikke eksisterende. Teorien er valgt ud fra den åbne problemformulering. Det er ikke muligt at indfange alle faktorerne i resocialiseringsbegrebet og derfor er der afgrænset til disse anvendte teorier.

Ud fra det første interview dannede der sig en åben problemformulering. En konkretisering af undersøgelsesspørgsmål var derfor en nødvendighed. Udvælgelsen af undersøgelsesspørgsmålene skete dermed på baggrund af det første interview, hvor der blev klargjort nogle relevante elementer i forhold til resocialiseringsbegrebet. De fire undersøgelsesspørgsmål skulle derfor belyse et udsnit hver af problemformuleringens mange aspekter, hvilket skabte en afgrænsning. Teorien er dermed med til, at præcisere problemformuleringen. Dermed vil projektets teoretiske afsnit stå i relation til den valgte problemformulering.

Teorien om sociale bånd beskriver, at store dele af et individs personlighed bliver påvirket af de sociale forhold, som individet er knyttet til. Hirschi beskriver fire forskellige sociale bånd, som hver

har betydning for individets livsforløb. Teorien om disse bånd tages der udgangspunkt i, da de kan mindske besværet ved en eventuel resocialisering efter endt ophold. Der undersøges, hvorvidt institutionen forsøger at skabe sociale bånd indenfor institutionens rammer. Endvidere bruges teorien i forbindelse med, hvordan institutionen forsøger at hjælpe de unge til sociale bånd udenfor institutionen, så de har mulighed for en resocialisering.

En anden teori som bliver anvendt i projektet, er Hirschis teori om selvkontrol. Omdrejningspunktet for teorien er, hvordan børn ikke har erhvervet sig selvkontrol i barndommen, hvilket er forældrenes opgave. I projektet vil teorien kunne redegøre for, at de unge kriminelle kan komme fra socialt belastede hjem og dermed ikke har kunnet danne selvkontrol hjemmefra. Institutionen prøver dermed at udvikle selvkontrol ved den unge ved at tilbyde et skoleforløb, som ifølge teorien kan opbygge selvkontrol. Samtidig kan selvkontrol også opbygges i nye sociale miljøer, hvilket kan ske, når individet indtræder i institutionen.

Edwin Sutherlands teori om ”differential associations” beskriver, hvordan kriminel adfærd overføres kulturelt, og hvordan det læres i social interaktion med andre. Teorien vil derfor være af en anvendelig karakter, da de unge kriminelle lærer af hinanden i den sociale interaktion, som foregår på institutionen. Udgangspunktet for anvendelsen af teorien er denne sociale interaktion som Sutherland lægger vægt på, som foregår blandt de unge. Der tages udgangspunkt i den påvirkning, de unge har på hinanden internt, hvor de dominerende unge kriminelle kan have effekt på den mindre dominerende unge. Teorien beskriver, hvilken betydning det har på de unge, at blive taget væk fra deres daværende miljø og ind til et muligvis mere kriminelt miljø i institutionen. Interaktion på institutionen bliver derfor en læringsproces, hvor de blandt andet har mulighed for at udveksle erfaringer i henhold til begået kriminalitet. Teorien vil også indbringe et positivt element ved deres interaktion, hvor de har mulighed for at udvise omsorg for hinanden, da de forstår hinandens situation. Der vil derfor blive præsenteret både negative og positive aspekter af denne sociale interaktion mellem de kriminelle, men også interaktionen mellem de unge og personalet.

Teorien om rolle-exit beskriver, hvordan individet forlader en rolle og indtræder i en ny med andre normer og værdiorienteringer. Der undersøges i projektet, hvorvidt rolle-exit er tilfældet, når de unge indsættes på Kompasset. De unge har nogle tidligere roller, som har negativ betydning for den videre udvikling indenfor institutionens rammer. Denne teori bruges til at undersøge, hvorvidt rolle-exit er mulig for den unge under opholdet på institutionen. Derudover tages der udgangspunkt i teorien for at undersøge, hvorvidt de har mulighed for en rolle-exit efter endt ophold, da rolle-exit

muliggør en resocialisering.

Disse fire teoretiske perspektiver bliver i analyse, holdt op imod de tre foretagende interviews. Der udtages citater fra de tre interviews, hvor det bekræftes og afkræftes, hvorvidt institutionen formår at inkorporere disse fire teoretiske aspekter, som findes nødvendigt for en mulig resocialisering.

9. Analyse

I analyseafsnittet vil empirien og teorien blive sammenholdt. Empirien og teorien bruges til at besvare de fire undersøgelsesspørgsmål, som udarter sig slutteligt i en diskussion. Strukturen er således, at de fire undersøgelsesspørgsmål vil besvares separat. De analytiske fund som analysen frembringer fra hvert undersøgelsesspørgsmål vil diskuteres i et diskussionsafsnit.

9.1 Undersøgelsesspørgsmål 1

Hvordan forsøger institutionen at udvikle de unges sociale bånd, så de har mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

Hirschi mente, at store dele af et individs personlighed blev påvirket af nuværende sociale forhold, som individet er knyttet til. Når de unge indsættes på Kompasset fratages individerne sine nuværende sociale roller og de mister deres sociale forhold til omgangskredsen udenfor. Der opstår nye sociale forhold i form af relationer til andre indsatte og pædagoger. Uden for har de unges sociale forhold muligvis været til kriminelle. Flertallet af de indsatte på institutionen kommer fra familier med dårlige forhold og omsorgssvigt. For at et individ afholder sig fra kriminalitet, er stærke sociale forhold en nødvendighed. Hirschi taler om fire forskellige sociale bånd, som bliver sat op imod informanternes udsagn fra de foretagende interviews. Dertil vil elementer af teorien om sociale bånd sættes op imod de tiltag, som institutionen foretager. Forsøger de at udvikle de unges sociale bånd indenfor institutionens rammer?

Mange af de unge, som bliver anbragt på institutionen, har ikke haft mulighed for at opbygge nogle sociale bånd, som har kunnet holde dem væk fra kriminalitet;

”Typisk så er de unge jo, nogle som er omsorgssvigtede på forskellige måder, som selv har været udsat for overgreb, og som ikke kan finde ud af og aldrig har lært, at der er andre måder at agere på end at blive bange, frustreret eller vred og reagerer ud i verden. Og typisk har de en

grundlæggende mistillid til alle voksne, de har simpelthen erfaring for, at hvor verden skulle være tryk, der er den farlig. Der hvor man skulle have trøst og omsorg, der fik man slag. Så det påvirker hele deres måde at være på.”

(Forstander 6.17)

Familien betyder meget i et barns første år. Det sociale bånd, som Hirschi kalder 'attachment', er det emotionelle bånd mellem barn og forældre. Børn med stærke bånd af 'attachment' vil ikke skuffe deres forældre. Disse unge, som ender på institutionen, har ikke fået den omsorg og haft den personlige kontakt med deres forældre, som udvikler en hengivenhed til forældrene. De har derfor nemmere ved at tage den lette vej gennem livet, som i dette tilfælde er kriminalitet. De unge har dermed ikke udviklet den hengivenhed til deres forældre, som bremser dem i at begå kriminalitet. Forældrene betyder ikke noget for dem, og de er derfor ikke bange for at skuffe dem. Dermed opstår den kriminelle adfærd.

Emotionelle bånd, 'attachment', er sjældent noget de unge har, når de indsættes på institutionen, og det gør arbejdsvilkårene på institutionen svære;

”Og i hele den tænkning ligger der også, at vi hele tiden arbejder for dét, der ligger efter os. Og dermed også en afdækning af, hvad er netværket, hvad er det vigtige netværk for den unge. Der er generelt... Så prøver vi jo at, få alt materialet på den unge fra kommunen og ofte har den unge sager på sig allerede. Sådan arbejder vi videre ud fra det de har. Der er tit afdækket, hvis der er nogle nøglepersoner i den unges liv. Ellers er det noget vi spørger om. Det kan også være en kontaktperson fra kommunen, som har fuldt den unge gennem de sidste fire år. Der hvor der er nogle ressourcer at bygge på, gør vi selvfølgelig alt for at bygge bro på den del og også i arbejdet med den unge. Vores psykologer har selvfølgelig også en stor rolle i forhold til den her del, ikke? Samtaler de har med den unge.”

(Forstander 14.08)

Institutionen forsøger, som forstanderen forklarer i citatet, at finde eventuelle emotionelle bånd til en tidligere kontaktperson i kommunen eller eventuelle nøglepersoner i den unges liv. De forsøger at bevare disse bånd og derigennem hjælpe de unge, så resocialisering efter endt ophold er mere sandsynligt. Derudover har de en psykolog tilknyttet institutionen, som har samtaler med de unge. Denne psykolog har de unge også mulighed for at fastholde efter endt ophold, og på den måde vil

den unge have en fast person at støtte sig op ad, ligeså længe den unge har brug for det. Denne mulighed er der dog ingen unge, som har benyttet sig af endnu (Pædagog A 30.56):

”Nogle gange er der ikke behov for det, nogle gange har de faktisk nogle rigtig gode støttekontaktpersoner, som de er glade for og har tillid til i den kommune, hvor de kommer fra. Men vi har lavet en mulighed for, at f.eks. en kontaktperson herfra eller en eller anden de har særligt knyttet sig til her, godt vil kunne følge dem i en periode efter endt ophold os hos, ligeså vel som vores psykolog, har vi også lavet en mulighed for, at er man i gang med et psykologforhold, som faktisk her går rigtig godt og man rigtig har fået taget hul på og som nogle vil kunne profitere af, at gøre færdig, så er der også mulighed for, at kommunen kan tilkøbe den ydelse, kan man sige fra os efter endt ophold.”

(Forstander 39.22)

Indenfor institutionens rammer forsøger de ansatte at vise de unge, at de kan stole på de ansatte og føle sig trygge. Mange af de unge har ikke haft et stærkt socialt bånd til deres forældre, og derfor er dette en arbejdsopgave for pædagogerne på institutionen. De presser ikke de unge til at udvikle et socialt bånd til dem, men de forsøger at lade det være op til den unge selv. Pædagogerne forsøger at give dem tryghed og motiverer dem til selv at tale. På den måde virker det ikke anmassende for de unge;

”(...)foregår meget gerne uformelt, ikke sådan noget med at; nu sætter vi os ned og nu skal jeg fortælle dig, hvordan livet det er. Det foregår sådan meget uformelt, f.eks. hvis man er nede i hallen, så kan man sætte sig på en motionscykel og cykle derud af og så handler det om, at vi spørger ind til, hvad det er der ligger bag, altså grunden til, at de er havnet her er, fordi de har dummet sig og hvad er det så, der ligger bag det. Og så prøver vi jo så at, eller jeg kan jo kun tale for mig selv, prøver og spørge ind til, hvorfor de er endt der og så prøver vi at hjælpe dem med at se en anden vej end den (...)”

(Pædagog A 1.24)

Kan de unge i virkeligheden opnå den tryghed? Inden for dette ligger tidsperspektivet, da pædagogerne slipper dem efter endt ophold. Har de sociale bånd, som de eventuelt skaber indenfor institutionens rammer, overhovedet nogen betydning så? Dette vil blive diskuteret yderligere i diskussionsafsnittet, som fokuserer på tidsdimensionen i problemstillingen.

Forstanderen fortæller i forbindelse med, hvorvidt pædagogerne er en form for forbilleder for de unge, at de gør meget ud af at være troværdige overfor de unge;

”Ja, jamen det gør vi jo i en høj grad også. Vi gør meget ud af, at fremstå som troværdige voksne, som vil dem og som virkelig vil dem. Et af ansættelseskriterierne er udover en høj faglighed og erfaring er også, at man brænder for disse unge, at man vil dem noget.”

(Forstander 27.36)

For at de unge skal blive overbevist om, at kriminalitet ikke er vejen frem, er det nødvendigt med en stærk social tilslutning. I det miljø, som de unge begår sig i udenfor institutionen, er tilslutningen om, at kriminalitet er forkert, ikke eksisterende. Når de unge indsættes på institutionen er den sociale tilslutning anderledes. Pædagogerne er alle af den overbevisning, at kriminalitet er forkert, og derigennem er der mulighed for, at den unge påvirkes. Ofte kan de unge se, at de har begået fejl;

”Det skal helst være uformelt og helt sådan at de unge også føler, at de selv siger det faktisk, fordi de fleste unge kan godt se det, når man selv hjælper dem med, at sætte ord på det. Så kan de godt selv se, at det er åndssvagt det de selv har gjort og de ved også godt, at der er en anden vej. Men de har bare svært ved at finde den.”

(Pædagog A 1.24)

Pædagogerne skaber indenfor institutionens rammer overbevisningen om, at kriminalitet ikke er vejen frem. Når de unge kommer ud i deres vante miljø efter opholdet, er det de gamle overbevisninger, som igen vil fremkomme. Holdningen til at kriminalitet er forkert, er meget lav i de tidligere sociale sammenhænge og det kræver derfor lyst og motivation hos de unge, hvis de skal bevæge sig ud af kriminalitet. Det sociale bånd, af overbevisning fra institutionen, er ikke længere tilstedeværende efter endt ophold, hvilket kan skabe vanskeligheder for de unge i forsøget på at opnå en resocialisering.

Institutionen forsøger gennem deres dagtilbud at give de unge konventionelle aktiviteter, da disse kan være med til kan fjerne fokus fra kriminaliteten, hvilket afspejler sig i Hirschi's sociale bånd af 'involvement'. Hirschi mente, at en konstant beskæftigelse kan holde unge ude af kriminalitet. Institutionen tror på, at dagtilbuddene kan give dem succesoplevelser, som holder dem væk fra kriminalitet efter endt ophold:

”(...)det er rigtig vigtigt, at de her kommer i gang med en normal dagligdag. For mange af dem, som kommer her, har i perioder slet ikke været i skole eller i værksted. Og har helt opgivet uddannelsessystemet. For det første, så kommer de ud af deres misbrug, og så kommer de ind i en skole, og nogle af dem opnår succesoplevelser. Og nogle finder ud af; at hold kæft jeg er jo egentlig meget god til det med hænderne og så giver det dem måske et håb om, at det måske er den vej jeg skal og igen også med skole, det handler jo om, at give dem succesoplevelser(...)”

(Pædagog A 5.05)

Hirschi beskriver det sociale bånd af 'engagement'/'commitment', hvilket hænger sammen med tidligere skolesucceser eller mangel på samme. Flertallet af de unge på institutionen har i perioder ikke været i skole eller på arbejde. Teorien om det sociale bånd af engagement beskriver, at unge med stort engagement i skolen, ikke finder det attraktivt at ødelægge deres lange hårde arbejde i skolen med kriminalitet. Hirschis teori underbygges af de unge på institutionen. Disse har begået kriminalitet, fordi de ikke har haft noget særligt at miste i kraft af deres svage tilknytning til forældrene og de ikke-eksisterende uddannelsesplaner (jf. forrige citat Pædagog B 5.05).

Når de unge ankommer til institutionen får de tildelt en kontaktperson, som de kan støtte sig op ad. Dette betyder dog ikke, at det *skal* være denne person, som den unge benytter sig af, hvis der opstår problemer. På institutionen går man meget op i, at de unge selv bestemmer, hvem de betror sig til. De skal føle sig trygge og på den måde opstår der et håb om, at pædagogen kan påvirke den unge:

”Det er jo sådan, at vi kører med kontaktpædagoger, som det hedder, men vi gør meget ud af at sige, at selvom jeg er kontaktperson for Joy, så betyder det ikke, at han skal snakke med mig, hvis han synes jeg er en idiot, jamen så skal han ikke snakke med mig, så skal han snakke med Maria, hvis han kan lide hende. Vi gør rigtig meget ud af, at dem der har den gode relation, for sådan er det med mennesker, der er bare nogle man kan lide og nogle man ikke kan lide – og sådan er det også med de unge. Der er nogle pædagoger de har det bedre med, så vi gør meget ud af dem, som vi synes har en god relation, at de bare dyrker den mest muligt. Så er der nogle man formår at skabe en rigtig god relation til, og nogle man aldrig kommer ind på livet af, men så er der en anden pædagog, som får skabt en god relation.”

(Pædagog A 16.06)

Pædagogerne formår ifølge pædagog A at skabe relationer til de unge og dermed komme ind på livet af dem. Når dette bånd er skabt, handler det, ifølge pædagog A, om at få de unge til at forstå, at de også indeholder gode sider. Disse gode sider skal dyrkes og derfor skal pædagogerne fortælle de unge, at der er en anden vej end den kriminelle løbebane. Pædagog A lægger også vægt på, at de kun kan håbe, at deres tiltag kan hjælpe dem, når de kommer ud (Pædagog A 41.05).

Institutionen forsøger at styrke de sociale bånd blandt de unge, som er modtagelige overfor tiltagene:

”Men vi hjælper dem jo mest muligt med, at hvis vi vil snakke om det og vi ringer også gerne til forældre og snakker med dem. Og forældre må ringe her alt det de vil. Nogle af dem må så bare ikke tale med de unge. Men vi gør hvad vi kan. Men det er ikke alle forældre der synes det er så fedt, at deres børn sidder her. Men vi gør meget ud af, at hjælpe med den relation også. Men der er også nogle forældre, som ikke er til så meget hjælp når det kommer til stykket. Det er gået galt et eller andet sted fra og det er tit der den er startet i sin tid.”

(Pædagog A 41.34)

Det ideelle ville være at skabe nogle sociale bånd mellem de unge og deres forældre udenfor institutionen, som de unge kan bruge efter endt ophold, men det er ofte svært, da de unge kommer fra familier med massivt omsorgssvigt. Forældrene har som følge deraf ikke den indirekte kontrol over deres børn, som gør, at de unge forpligter sig til at have en konventionel adfærd. Dette er vanskeligt for de unge på institutionen, og pædagogerne har svært ved at etablere kontakten til forældrene, da de har været udsat for et massivt omsorgssvigt. Forældrene har ikke evnerne til at skabe stærke sociale bånd til deres unge, da de selv kan være kommet fra socialt belastede miljøer. Institutionen forsøger at hjælpe de unge med dette, men det er vanskeligt, fordi de er indsat på institutionen i en begrænset tid:

”(...) flere af sådan nogle støttepersoner de har, hvis de ikke har noget familie og ikke har nogen til at hjælpe sig efter her. Det som vi prøver at fortælle dem er de gode ting. Jo mere kommuner og familier kan hjælpe med at trykke den rigtige vej, jo bedre. Men det er ikke så meget vi ser til forældrene.”

(Pædagog A 42.41)

Forstanderen beskriver, hvordan de på institutionen arbejder med at få de unge til at føle sig trygge. Den positive omgang med personalet vil påvirke de unges efterfølgende motivation til at modtage støtte fra troværdige voksne:

”Når de er svært følelsesmæssigt skadede/reaktivt tilknytningsforstyrrede, bilder vi os ikke ind, vi kan gøre arbejdet færdigt. Men vi kan klart lægge et fundament for det videre arbejde, blandt andet gennem en hverdag, hvor de i praksis ser, at hverdagen kan se anderledes ud, end det de kender, men frem for alt også ved, at de oplever en samlet personalegruppe, der vil dem, og på alle måder fremstår troværdige. Til tider kan vi give unge den første oplevelse af voksne, der fremstår som nogen, der vil dem, også efter der har været i konflikt. Voksne der er faste som klipper, men urokkeligt venlige – og professionelle, ordentlige og lydøre. En positiv erfaring med voksne vil være afgørende for deres videre motivation for at modtage støtte af troværdige voksne. En sikret institution er et mikrokosmos, hvor de måske for første gang er sammen med voksne 24 timer i døgnet, og kan derfor reelt se, at vi vil dem, når vi står op, når de kommer fra skole og om aftenen – og at vi er der positivt kontinuerligt.”

(Forstander(2) 4.32)

Institutionen mener ikke, at de kan skabe stærke sociale bånd, men de mener derimod, at de kan opbygge nogle værdier i de unge. Ved at vise dem, at voksne godt kan være troværdige, lyttende og omsorgsfulde skaber institutionen et lille håb i de unge om, at en kommende resocialisering er mulig. De unge kan lære at stole på voksne individer og derigennem tage imod støtte til at skabe sociale bånd, så de ikke ender i kriminalitet.

9.2 Undersøgelsesspørgsmål 2

Hvordan forsøger institutionen at udvikle de unges selvkontrol, så de har mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

Som et led i besvarelsen af problemformuleringen vil selvkontrolteorien blive anvendt, idet selvkontrol antages at være fraværende for mange kriminelle. Manglende selvkontrol kan være en af flere grund til, at man bevæger sig i den kriminelle løbebane. Som tidligere skrevet er det tidligt i livet, at individet skal lære at beherske selvkontrol. Det er forældrenes opgave at belære deres barn

dette. Mange af de kriminelle som kommer på sikrede institutioner, har været udsat for omsorgssvigt i barndommen, hvor forældrene selv har været misbrugere eller kriminelle. Som følge af dette har forældrene ikke været i stand til at lære barnet selvkontrol. Hvis de unge behersker selvkontrol vil de kunne modstå de kriminelle faktorer og udvise konventionel adfærd. Pædagog A udtaler således:

”De er blevet banket i hovedet; hvorfor fanden gør du det og din idiot altså, og måske kommer de fra omsorgssvigtede hjem. Så de har måske aldrig mødt nogle, som rent faktisk har brudt sig om dem og rost dem.”

(Pædagog A 7.08)

Børn med en manglende selvkontrol er ofte impulsive og fysiske i deres fremtoning, og de er dermed mere tilbøjelige til at begå en kriminel handling. Disse unge, som befinder sig på institutionen, er alle nogle, som har udvist en stigmatiseret adfærd i form af en kriminel handling.

”Nej, men altså, det der er fælles for alle vores beboere er, at de har vist en form for personlig adfærd, så det har de i sig.”

(Forstander 29.25)

De unges måde at reagere på hænger ofte sammen med forældrenes baggrund. Et barn, som er blevet slået i sin barndom, kender ikke til andre reaktionsmønstre end at slå. De har udelukkende lært at optræde udadreagerende, hvis de møder udfordringer i hverdagen. Disse børn har altså ikke erhvervet sig den selvkontrol, som er nødvendig for at kunne bevæge sig i en konventionel retning.

”Jamen tit er det massivt omsvigtede børn og unge, tit er det jo nogle som er opvokset i miljøer, som er de selv bevæger sig i. Som er opvokset med, som børn med forældre, som selv har et massivt misbrug og med vold i familien og kriminalitet i familien, hvor de nogle gange ikke har fået dækket de helt basale behov, ...”

(Forstander 30.21)

De unge kriminelle er ofte rodløse, hvilket resulterer i, at de er mere tilbøjelige til at droppe ud af skolen. Rodløsheden gør, at de ikke har den familiære støtte i hjemmet, som kan skade de konventionelle aktiviteter. Der er ikke nogen støtte til at den unge passer sin skolegang og er aktiv.

Derudover kan den rodløshed forårsage en kriminel adfærd hos den unge, fordi personen ikke kan finde ro i hjemmet.

Dermed kan de miste et fast holdepunkt i hverdagen og skal i stedet aktiveres gennem andre aktiviteter, hvilket kan være kriminalitet. Nedenstående citat underbygger teorien om, at de unge kriminelle ikke følger deres skolegang og dropper ud af skolen.

”Den 14-årige som ikke har gået i skole siden han var 11 og som starter med at sige, at jeg aldrig skal gå i skole eller i får mig ikke til det.”

(Forstander 15.44)

Selvkontrol er noget som kan erhverves i andre stadier af livet, hvilket personalet på Kompasset forsøger at bidrage til. Ifølge kontrolteorien kan selvkontrol opnås i et skoleforløb eller socialisering i andre miljøer, hvis forældrene ikke formåede at give den unge dette. Men er det muligt for institutionen at udvikle selvkontrol i et så kort skoleophold som den unge tilbydes på Kompasset? Dette vil blive diskuteret i diskussionsafsnittet.

En af måderne hvorpå institutioner hjælper med dette er, at de tilbyder et skoleforløb, som de indsatte skal følge. Alle tre informanter fortalte og var enige om, at skoletilbuddet er af en virksom karakter for de unge, i målet om at motivere dem til at påbegynde deres resocialiseringsproces. Dette er ligeledes noget, der vil blive set kritisk på i diskussionsafsnittet.

”Dagtilbud er jo skolen og så alle vores værksteder. Alle de unge i den skolepligtige alder, det giver jo sig selv, de skal gå i skole, hvis de er her. Men der er også en styrket indsats på de sikrede institutioner, som gør, at uanset om man er ude af den skolepligtige alder, så får alle et skoletilbud.”

(Forstander 15.40)

Pædagog A fortæller i interviewet, hvor vigtigt han ser skoleforløbet. De unge kriminelle vil ifølge ham, opnå en form succes og dermed give dem troen på, at der stadig er muligheder et liv uden kriminalitet. Pædagogerne forsøger altså gennem skoleopholdet at få de unge til at se, at de ved at gennemføre skolen kan få sig en uddannelse, der giver adgang til erhvervslivet. Herigennem kan de indirekte erhverve sig den selvkontrol, som holder dem i den konventionelle retning.

Samtidig arbejder pædagogerne implicit med unge enkeltvis, hvor de forsøger at finde frem til, hvad det er, som fremprovokerer ukontrolleret adfærd, der kan udmunde sig i kriminalitet. Igennem miljøet på institutionen skaber pædagogerne nye rammer i forhold til at forberede den kriminelle på at socialisere sig i samfundet. Socialpædagogisk arbejder pædagogerne med de unges selvstændige mestring i forhold til deres adfærd. Deres arbejde består af at forstå og finde vejene ind til nye handle-mønstre i stedet for de frustrationer, som udløser den voldelige eller voldsomme adfærd. Forstanderen fortæller, hvordan personalet på Kompasset forsøger at finde nogle andre udtryksformer, som er gyldige og anerkendte, i forsøget på at lære de unge at opnå en selvkontrol.

”(...)altså det er med at forstå, hvad det er, som trickker den unge, hvad er det der sker, hvad er det der gør, at man får et aggressionsgennembrud, det kan være ved bestemte situationer og det kan være på grund af at nogle af disse opvækstvilkår som når han siger sådan til mig, så er jeg vant til at der sker sådan, så det er tit det sidste de unge siger. Men det der reelt sker, er at de bliver angst og så reagerer de, altså der er sådan et basalt niveau. Psykologer siger at der er tre måder at reagerer på; man kan flygte, man kan trække sig eller man kan gå til angreb og de unge vi har her, og typisk bevæger de sig i den kanal med at gå til angreb. Men det vi først skal afdække det er, hvorfor de gør det”.

(Forstander 33.51)

Pædagog B fortæller, hvordan han arbejder med at give de unge en selvkontrol, ved at forklare de unge kriminelle hvilke af deres handlinger, der er forkerte.

”Så er det sådan noget med at kunne finde ud af, at det man selv har gjort, det er forkert og derfor kunne sætte sig ind i andre folks tanker – deres ofres tanker. Hvordan har ofrene bagefter og sådan noget?”

(Pædagog B 12.50)

Personalet lægger vægt på ikke at udtrykke et magtforhold overfor de unge, da dette kan forårsage en uhensigtsmæssig reaktion:

”(...) vi tænker kernen i at gøre en forskel for de her unge, det er faktisk at forstå det de ikke forstår, fordi det er der nøglen ligger dertil og kunne give dem nogle andre redskaber, altså forstå, hvad det er der gør at de reagerer som de gør også når de reagerer uhensigtsmæssigt. Hvad er det så man kan bruge, hvad man kan i stedet gøre? Det betyder jo, at vi er lydhøre i hele vores tilgang,

vi går ikke og rasler med nøgler eller et eller andet, eller fokuserer på de magtsymboler der må være rundt omkring.”

(Forstander 24.53)

Ved ikke at udvise disse magtsymboler kan pædagogerne i nogen grad fjerne de aggressioner, de unge kan udvise. Dermed kan man skabe en relation, mellem pædagogen og den unge, som gør det muligt at snakke med de unge og derigennem kunne finde redskaber, som vil hjælpe individet i situationer, hvor det har brug for en selvkontrol. Der kan stilles spørgsmålstejn ved, om det er muligt at øve de unges selvkontrol ved at arbejde med at fjerne den aggressive reaktion på provokationer. Umiddelbart er dette ikke muligt, da selvkontrollen ikke opstår, fordi hændelser der kan forårsage den uønskede adfærd ikke kan konstrueres. Den manglende selvkontrol vil stadig ligge i dem, men idet disse ikke fremprovokeres mindskes antallet af udbrud hos dem. Ude i samfundet kunne man forestille sig, at andre individer ikke er opmærksomme på at den unge kan reagere kraftigt på adfærd som udviser magt, hvilket den kriminelle unge vil kunne reagere aggressivt overfor ude i samfundet. Dermed vil fjernelsen af provokation ikke give de unge selvkontrol, men blot være med til at skjule denne aggressive uhensigtsmæssige adfærd.

Et nyt miljø på institutionen, hvor individerne har mulighed for at socialisere sig, er en anden årsag der kan give de unge selvkontrol. Ved dette er tidsperspektivet en problemstilling, da arbejdet med de unge kun kan være en begrænset periode. Dermed er der en risiko for, at de elementer, som de unge erhverver sig på institutionen hurtigt forsvinder, hvis de kommer i fængsel efter opholdet.

Ud fra disse interviews er det ikke muligt at fastslå, om de unge kriminelle får en selvkontrol, da opholdet kun varer 1-3 måneder. Det vil dermed kunne diskuteres, hvorvidt det hjælper dem i en konvention retning?

9.3 Undersøgelsesspørgsmål 3

Hvordan foregår interaktionen på institutionen og udvikles de unge i henhold til en social læring med mulighed for en resocialisering efter endt ophold?

'*Differential association*' bliver beskrevet i 'teori afsnittet' og vil danne rammen for dette undersøgelsesspørgsmål. Denne analysedel retter blikket mod, hvordan kriminalitet læres gennem

interaktion med andre unge kriminelle. I denne besvarelse bruges begrebet til at beskrive, hvordan interaktionen og omgangskredsen påvirker de unge kriminelle i henhold til en resocialiseringsproces.

I henhold til Sutherlands teori er de unge i institutionen kommet i kontakt med nogle faktorer, som har trukket dem væk fra den konventionelle retning, og de har dermed bevæget sig i den kriminelle retning. At komme i kontakt med nogle kriminelle faktorer kan skyldes mange forskellige elementer, men som sagt i dette afsnit, vil den kriminelle adfærd være et resultat af den sociale interaktion som individet befinder sig i, hvor de unge tillærer sig en kriminel adfærd.

Når de unge indtræder på institutionen og møder andre ligesindede, startes en interaktion automatisk internt mellem dem. Interaktionen mellem de unge på Kompasset kan derfor både anses som værende af en positiv og negativ karakter. Pædagog A forklarer i nedenstående citat, hvorledes de unge kan have en påvirkning på hinanden.

”Både god og dårlig vil jeg sige, altså det gode er, at de møder nogle ligesindede, nogle unge som går igennem mange af de samme ting og de har nogle de kan dele deres frustrationer med. Det med at være spæret inde og være i et lorte sted i deres liv, hvad sker der. Men det dårlige er så, at når der er flere unge vil der altid være et hierarki på plads og der kan være nogle, der er nogle unge som er stærkere end andre – der vil være nogle som er medløbere og være tvunget til at komme ud og gøre noget de inderst inde ikke har lyst til, fordi de er tvunget til for at være med i gruppen og ikke blive set ned.”

(Pædagog A 27.59)

Citatet illustrerer, at ligesom i et almindeligt fængsel kan der være et hierarki på Kompasset, som kan fungere som en slags kriminalitetsskole for det mindre dominerende individ. Kriminaliteten bliver dermed en læringsproces, da adfærden er kulturelt betinget. Sutherland kommer i sit studie frem til, at kriminel adfærd opstår i grupper, hvor medlemmerne har et personligt forhold til hinanden. Den dominerende unge vil dermed blive udslagsgivende for den mindre dominerende unges kriminelle aktivitet, da man bliver nødt til at udføre en handling for at opnå en form for accept. Dette underbygger Sutherlands påstand om, at den kriminelle adfærd læres i interaktionen med andre individer, der eventuelt har begået kriminalitet. De mindre dominerende unge tillæres dermed kriminalitet i interaktionen med institutionens andre kriminelle unge og tillærer den dominerendes attitude. Tillæres nye egenskaber i den sociale interaktion med en ny gruppe

individer, vil dette præge de unge. En norsk psykolog, Tore Andreassen, påpeger denne risiko, der er ved at placere unge på sikrede institutioner med andre unge. Han taler om, at de unge har stor risiko for at reforcere hinandens antisociale adfærd og attitude. De har en negativ smitteeffekt på hinanden, hvilket underbygger det ovenstående (juristministeret.dk). Pædagog B er ligeledes enig med pædagog A om hans udsagn, der fortæller, at nogle unge er mere ressourcestærke end andre, hvilket kan resultere i et hierarki.

Det kan desuden have en positiv indvirkning, at de unge kan interagere socialt med hinanden. Forstanderen siger, at de kan udvise stor kærlighed og omsorg for hinanden, fordi de forstår hinandens pågældende situationer (Forstander 21.35). Ligeledes fortæller pædagog A, hvordan de unge også kan fortælle hinanden om deres tidligere oplevelser med kriminalitet. Derefter er de unge også i stand til at fortælle hinanden, at denne kriminelle adfærd er uhensigtsmæssig.

”Noget af det som virker rigtig godt, det er, når de unge at fortælle, fuck det var åndssvagt at du gjorde det der, eller hvad fanden tænkte du på da du lavede det der hjemmøveri, altså tænkt da på offeret eller hvorfor fanden tager du så mange stoffer for, du åndssvag du fucker din hjerne op. Altså når de kan gå ind og snakke med hinanden på den måde, så virker det jo 10 gange bedre end når en pædagog eller psykolog eller andre som siger det, fordi så det jo ligesom en af brødrene, der siger det, så virker det lidt bedre.”

(Pædagog A 27.59)

Som ovenstående indikerer, kan det være virksomt, hvis unge kan fortælle hinanden, at deres kriminelle handlinger var forkerte. Denne interaktion, mellem de unge, vil have større betydning, end hvis det blot var pædagogen, som fortalte, at det er en forkert handling. Hvis sådanne situationer opstår, vurderer pædagog A, at det er meget mere effektivt end samtaler med pædagoger og psykologer.

En anden negativ konsekvens af de unges interne interaktion er, at de har mange lignende forhistorier. Dette gør, at de støtter op om hinanden. De er alle indsat på Kompasset og har dermed den samme referenceramme. Samtidig kan socialiseringsprocessen påvirke dem således, at de påtager sig hinandens holdninger og attituder. De kan påvirke hinanden således, at hvis en af de unge går mod pædagogerne, vil alle de unge kriminelle gå mod pædagoger, hvilket kan forværre en hændelse og dermed skade pædagogens tiltag. Pædagog B udtaler, hvordan der kan skabes en

negativ holdning til personalet, som kan resultere i, at de indsatte indleder en kamp mod personalet, og ikke ønsker at følge personalets tiltag.

”Men de er også rigtig gode til at bruge hinanden negativt, altså hvis man står og siger til en, at det, der skal du altså ikke gøre for sådan og sådan. Så kan de jo hurtigt stille sig op og sige; amen så gider vi heller ikke. Så på den måde, så er det jo også en negativ måde, som de kan bruge hinanden på. De støtter hinanden op på godt og ondt, kan man sige.”

(Pædagog B16.26)

For at undgå dette er kontakten til de unge typisk én til én, som pædagog B udtaler det i interviewet (Pædagog B 0.28). Derved har pædagogerne større chance for at korrigere og mindske den negative interaktion intern mellem de kriminelle og personalet.

For at bringe en normalisering ind i institutionen får de unge tilbudt diverse dagtilbud, som består af den tidligere nævnte skoleundervisning og værkstedsaktiviteter. Dette beskriver pædagogerne som værende positivt, da dette illustrerer, hvordan deres hverdag på institutionen skal afspejle, hvordan ”den virkelige verden” ser ud. Dermed forsøger de at vise den unge, hvordan de også kan strukturere deres hverdag udenfor institutionen. Meget af den sociale læring foregår altså implicit, hvilket illustreres i tolkningen af interviewene. Som forstanderen fortalte i sit interview, tager det tid, før den unge åbner sig, fordi den unge kun sidder i varetægt, og dermed er der en uvished omkring, hvad fremtiden vil bringe. Dermed vil den unge kunne have svært ved at koncentrere sig og være fokuseret, da der sker meget i den unges liv.

”Ja det er rigtig vigtigt, at de her kommer i gang med en normal dagligdag. For mange af dem som kommer her har i perioder slet ikke været i skole eller i værksted. Og har helt opgivet uddannelsessystemet. Så her for det første, så kommer de ud af deres misbrug, og så kommer de ind i en skole, og nogle af dem når succesoplevelser.”

(Pædagog A 5.05)

Pædagogerne arbejder altså på, at de unge på institutionen mødes af en konventionel hverdag, hvor skolegang er et vigtigt fundament. Et led i skoletilbuddet omhandler, hvordan de unge tillærer sig en social læring, som ligeledes er vigtig for individerne i resocialiseringsprocessen efter endt ophold.

”Så her for det første, så kommer de ud af deres misbrug, og så kommer de ind i en skole, og nogle af dem når succesoplevelser. Og nogle finder ud af, at hold kæft jeg er jo egentlig meget god til med hænderne og så giver det dem måske et håb om, at det er måske den vej jeg skal og det og igen også med skole, det handler jo om, at give dem succesoplevelser, give dem succesoplevelser i skolen, og så om det så er andet klasseniveau, de sidder og læser: ”Toni går i byen”, det er sådan set lige meget, hvis de føler, at de får en succesoplevelse af det ved at gå i skole.”

(Pædagog A 5.05)

I ovenstående citat bliver det beskrevet, at formålet med dagtilbud er at give de unge nogle succesoplevelser og dermed et håb om, at de herigennem kan komme ud af kriminalitet. Derudover skulle de gerne opnå en erkendelse af, at muligheden for at få en uddannelse også er en reel mulighed for dem. Dermed forsøger institutionen at motivere de unge, hvilket er et centralt element for institutionen for, at de unge kan resocialisere sig efter opholdet. Som forstanderen udtaler, gennemsyrrer skoletilbuddet, at det skal fungere som brobygning til potentiel uddannelse og arbejde.

Den sociale læring samt måden at interagere på er som sagt en kæmpe del af døgnpædagogernes arbejde. De skal, ved hjælp af nye handle-mønstre, finde måder hvorpå de unges indlæring er bedst. I nedenstående citat, bliver det igen beskrevet, hvordan de implicit lærer de unge sociale færdigheder i forskellige situationer;

”Det gennemsyrrer alt i tilbuddet også, når vi er nede i hallen og eftermiddagen eller aftenen, så er der rigtig meget fokus på netop, altså i det social sammenspil, det er som udgangspunkt der, hvor det er gået galt og det er grunden til, at de er her(...)”

(Forstander 19.23)

En måde pædagogerne forsøger at nå ind til de unge på, er gennem uformelle samtaler. Pædagog A udtaler, hvordan sådanne samtaler kunne forestå:

”Jamen den foregår primært med samtaler, den foregår og meget gerne uformelt, ikke sådan noget med, at nu sætter vi os ned og nu skal jeg fortælle dig, hvordan livet det er. Det foregår sådan meget uformelt, f.eks. hvis man er ned i hallen, så kan man sætte sig på en motionscykel og cykle derud af og så handler det om, at vi spørger ind til, hvad det er der ligger bag, altså grunden til, at de er havnet her er, fordi de har dummet sig og hvad er det så, der ligger bag det. Og så prøver vi

jo så at, eller jeg kan jo kun tale for mig selv, prøver og spørge ind til, hvorfor de er endt der og så prøver vi at hjælpe dem med at og se en anden vej end den i det spor de er på vej ud af.”

(Pædagog A 1.24)

Dette beskriver, at der foregår en social interaktion mellem personalet og de unge, hvor de gennem kommunikation prøver at hjælpe de unge i en konventionel retning. Som forstanderen udtaler i interviewet, får de i 9 ud af 10 tilfælde ikke gjort arbejdet med de unge færdigt på institutionen, hvilket viser, at deres effektivisering omkring at få dem ud af den kriminelle løbebane er lav (forstander: 22.47). Et af hovedformålene med de socialpædagogiske tiltag fra institutionen er, at uformel interaktion og kommunikation skal danne grundlag for en positiv personlig og social udvikling.

Pædagog A fortæller, hvordan han i forhold til den sociale læring igennem interaktion, er begrænset af tiden, og dette forringer mulighederne for at hjælpe de unge kriminelle. Netop dette tidsperspektiv på læring og interaktion vil senere blive diskuteret, da det er essentielt for indsatsen på institutionen.

”(...)men det er jo igen det der med gennemsnitstiden – hvor lang tid de er her – selvfølgelig én der har været her i et par uger, har selvfølgelig glemt alt om os efter en måned. Men altså, jeg er da sikker på at nogen ting – de vil jo ikke bare komme ud og være mønsterborger – sådan hænger det jo ikke sammen, men altså jeg vil vædde med, at alle dem der har været her indtil videre, de kommer også i fængsel på et eller andet tidspunkt. Jeg tror slet ikke – altså de er bare så langt ude i forvejen, de her unge, så altså det kræver bare lidt mere opsyn med dem end bare lige en måned hist og pist”.

(Pædagog B 6.40)

Selvom personalet forsøger at skabe nye rammer og interagerer med de unge på andre måder end de tidligere i livet har oplevet, er dette tidsbestemt, hvilket gør arbejdsbetingelserne vanskelige. De ansatte forsøger at give omsorg og tryghed, som de unge ikke er blevet mødt af tidligere i livet for at skabe et bånd til dem.

Forstanderen udtaler: *”Problemet med sådan nogle børn er jo, at sådan er forældrene også”.* Disse unge som kommer på den sikrede institution er allerede massivt svigtede børn, som selv er vokset op med forældre, som var misbrugere, eller som havde andre sociale problemer. Disse unge har

typisk et negativt syn på voksne, hvilket giver udfordringer for personalet, da de skal komme forbi denne barriere, de sætter op.

Og typisk har de en grundlæggende mistillid til alle voksne, de har simpelthen erfaring for, at hvor verden skulle være tryk, der er den farlig, der hvor man skulle have trøst og omsorg, der fik man slag, så det påvirker hele deres måde at være på.

(Forstander 6.17)

Derfor er interaktionen altafgørende for personalet, da en positiv relation mellem dem er nødvendig for at kunne kommunikere og motivere de unge og dermed skabe et fundament for videre udvikling.

Det er vigtigt at lave en udredning, som er anvendelig efter opholdet, hvis kommunerne er villige til at hjælpe den unge.

9.4 Undersøgelsesspørgsmål 4

Har de unge mulighed for at foretage et rolle-exit under og efter opholdet?

Når et individ går fra en rolle til en anden, betyder det, at der kan opstå en anspændthed mellem individets fortid, nutid og fremtid. I overgangen fra en gammel rolle til en ny rolle kæmper individet med at inkorporere tidligere identiteter i den nye identitet. Tidligere roller, som individet har gennemgået, har betydning for den kommende nye rolle. Når den unge bliver anbragt på Kompasset, opstår en ny rolle, som den unge skal tilpasse sig. På institutionen arbejder de med egenmotivation og forsøger at hjælpe den unge med at skabe nye handlemønstre og en ny rolle. Dette beskriver forstanderen på følgende måde:

”Hvis vi skal lykkes, skal vi arbejde med de unges egenmotivation, og det gør man kun gennem at de oplever det attraktivt at gøre det, og de oplever at være et sted, hvor de kan trives og mødes med lydhørhed og forståelse – altså at man forsøger at forstå, det de forstår – om end man ikke accepterer de handlinger, de fører til. Kun derigennem kan vi finde vejen ind til at finde alternative handlemønstre på de følelser, der ligger bag handlingerne. Men det kræver altså, de trives bedst muligt hos os(...)”

(Forstander(2) 12.04)

De unge møder en helt ny hverdag, når de ankommer til institutionen, som er meget differentieret fra den hverdag, de kommer fra. Med de trygge omgivelser og voksne, der er lydhøre og forstående, forsøger Kompasset at skabe en vej mod alternative handlemønstre ved hjælp af de nye roller, som opstår indenfor institutionens rammer. De nye roller opstår idet de unge indser, at de nu er ankommet til et sted, hvor der er nogle voksne, som vil dem det godt. De er efter denne erkendelse parate til at smide den hårde attitude, som de havde udenfor institutionen og dermed opstår en ny rolle, da de ikke længere færdes i den gruppe, som de var en del af udenfor institutionen. Rammerne indenfor institutionen er nye for den unge og personen skal forsøge at tilpasse sig og bearbejde de nye omgivelser, hvilket kræves i rolle-exit. Institutionen giver plads til de unges tidligere rolle, idet de forsøger at forstå sig på den unges handlinger. Institutionens pædagoger forsøger at forstå, hvorfor den unge havde denne adfærd og dermed giver pædagogerne den unge mulighed for at bevare dele af den gamle rolle. Herigennem lader institutionen den unge udvikle alternative handlemønstre, da den nye rolle får større indflydelse. Ifølge teorien omhandlende rolle-exit tager det tid at indtræde i en ny rolle. Dette giver pædagog B et eksempel på:

"(...)– altså hvis de kommer ud til deres sædvanlige omgangskreds igen, så kan man også frygte lidt, at de glemmer det lidt hurtigt, ikke. Nogle af dem, de har jo den der; "FUCK-JER- attitude", "vi ved bedst og I skal ikke bestemme over os" ikke fordi jeg siger, at det er spild af arbejde – der er rigtig mange af dem, hvor man tænker; i starten HOLD KÆFT mand, man kan jo næsten kvæle dem, men efter et par uger, så er det jo nogle rigtig flinke fyre mange af dem."

(Pædagog B 7.35)

Det kan tage op til flere år at opnå et rolle-exit, men i nogle tilfælde kan det gå hurtigere. De unge, som pædagog B beskriver i ovenstående citat, havde muligvis et hurtigt rolle-exit fra den hårde og ikke samarbejdende rolle til den bløde rolle, hvor personen var i stand til åbne sig for pædagogerne. Dermed ikke sagt, at det er et fuldstændigt rolle-exit, da et rolle-exit er afhængig af en frakobling. Frakoblingen fra en tidligere rolle kan være svær at opnå, hvis individet ender i samme miljø efter opholdet, som individet var en del af før opholdet på institutionen. Forstanderen på institutionen beskriver opholdet på Kompasset som et frirum, hvor de unge føler sig trygge:

"(...)men ofte at de oplever opholdet hos os som en art af reflektivt frikvarter, hvor de er fri for den stimuli, som kan virke forstyrrende på dem – ofte føler de sig trygge, har måske gæld til

ubehagelige personer, de glæder sig over at få god mad hver dag, at have eget værelse med videre.”

(Forstander(2) 10.24)

De unge har ifølge forstanderen mulighed for at føle sig trygge og undgå forstyrrende stimuli fra kriminelle miljøer. Med dette kan de tage afstand fra den tidligere rolle som kriminel og dermed arbejde hen mod at skabe en ny rolle udenfor kriminalitet. Med denne mulighed kan individets personlige identitet udvikles gennem løbende rollehandlinger. Den rolle, som den unge kriminelle tilegner sig indenfor institutionens rammer, har altså betydning for individets personlige identitet, da alle de rollehandlinger et individ foretager gennem livet påvirker identiteten.

Måden hvorpå individet indtræder i en ny gruppe foregår med en foregribende socialisering, hvor individet forsøger at forstå værdierne og normerne i den gruppe, som individet ønsker at indtræde i. Dette vil kun være en mulighed for de unge, som ender i eksempelvis døgninstitutioner eller andre institutioner. De unge, som ender i fængslerne, har ikke mulighed for denne foregribende socialisering, da den foregribende socialisering i et fængsel ville være nogle ”forkerte” normer og værdier, som de har mulighed for at indlære. Garvede kriminelles normer og værdiorientering anses ikke for at være gode normer og værdier, og de garvede risikerer i stedet at bringe de nyligt indsatte ud i alvorligere kriminalitet, og dermed vil de unge fortsætte den kriminelle løbebane, som institutionen har forsøgt at få dem væk fra.

De unge på institutionen, har, som tidligere nævnt, haft dårlige vilkår hjemmefra, og de har måske ikke set, hvordan en konventionel familie fungerer. Institutionen forsøger at give de unge en normal hverdag gennem dagtilbud. Dagtilbuddene giver de unge struktur på hverdagen, som de måske ikke har haft i det tidligere miljø. Institutionens medarbejdere forsøger at vise de unge en anden tilgang til hverdagen og giver dem succesoplevelser, som kan motivere dem til at tro på sig selv, så de kan begå sig i en anden rolle, hvor de eksempelvis er håndværker eller god i skolen, hvilket kan muliggøre en gymnasieuddannelse for eleverne:

”Ja det er rigtig vigtigt, at de her kommer i gang med en normal dagligdag. For mange af dem som kommer her har i perioder slet ikke været i skole eller i værksted. Og har helt opgivet uddannelsessystemet. Så her for det første, så kommer de ud af deres misbrug, og så kommer de ind i en skole, og nogle af dem når succesoplevelser. Og nogle finder ud af; ”at hold kæft jeg er jo

egentlig meget god til med hænderne” og så giver det dem måske et håb om, at det er måske den vej han/hun skal og det og igen også sådan med skole,(...)”

(Pædagog A 5.05)

Ifølge pædagog A sker det af og til, at man overbeviser den unge om, at den konventionelle levevej er en reel mulighed, men det betyder desværre ikke, at det udmønter sig i en rolleforandring, når de træder udenfor institutionens rammer. Pædagog A siger følgende om institutionens forsøg på at hjælpe dem til at indtræde i nye roller udenfor kriminalitet:

”Jamen vi forsøger, at hjælpe dem med, at finde ud af, jamen forsøger at hjælpe med, at finde sig selv og skabe deres egen rolle derovre, og finde et sted i tilværelsen, finde ud af hvem de er. Og finde ud af, at man ikke behøver at spille smart og behøver at true og sige fuck dig og alt sådan noget. Det er der ikke behov for her.”

(Pædagog A 13.34)

Starten af opholdet på institutionen er den sværeste, men startvanskelighederne får ikke de ansatte til at miste troen på, at det er muligt at hjælpe den unge. Institutionen arbejder med motivation og ikke med tvang. På den måde giver de ansatte plads til, at den unge selv kan udvikle sig og derigennem se egne fejl. Gennem denne bearbejdelse opstår der muligheder for eventuelle rolle-exit:

”Altså det er jo det der med, at vi er en ny institution og der går rigtig mange tanker om, hvordan gør vi det her og hvor meget skal de unge være med i. Her i den første periode, har det være meget frivilligt og meget med, hvor meget vi har kunnet motivere dem til. De skal gøre rent på deres værelser en gang om ugen og de skal altså være sordineret, men rundt om i huset og vi forsøger at opfordre dem til, at deltage mest muligt i madlavning, men det er ikke sådan, at hvis du ikke hjælper med at lave mad i dag så, er der kun koldt vand i morgen, altså sådan er det ikke. De er kun, hvis vi kan motivere dem til det, og det kan godt være svært.”

(Pædagog A 21.38)

Rolle-exit og dét at træde ind i en ny rolle, ligger tæt op af selvidentitet, da rollerne, som individet har i samfundet, bliver en del af individets ”self-definition”. Når der sker et rolleskift påvirkes selvidentiteten. Institutionen forsøger at vise de unge, hvad den konventionelle familie gør ved

spisebordet. Her ”tvinges” den unge til at indgå i en formentlig ukendt rolle, da de ikke har været vant til denne form for hjemlig aktivitet;

”(...)vi prøver på at opdrage dem. Altså det der med, hvad gør man i en familie. Der er det mest normale, at man sidder og indtager et måltid sammen. Lidt hygge med noget tv og en serie og bage noget kage eller sådan noget en rigtig kernefamilie synes er hyggeligt – måske ikke lige noget den unge synes er hyggeligt, men forældrene synes. Men altså prøve på at vise dem hvordan en hverdag også kan være, hvor man ikke behøver at gå ud og slå folk ned og alle mulige ting. Det er også hyggeligt bare at sidde og snakke og sidde og spille nogle spil.”

(Pædagog B 29.16)

Med denne tilgang forsøger institutionen at illustrere, hvordan et aftensmåltid også kan se ud.

Institutionen ønsker at vise den kriminelle eksempler på hyggelige aktiviteter som eksempelvis fællesspil samt fællesspisning ved middagsbordet, som den unge ikke nødvendigvis har oplevet udenfor institutionen. Pædagog B giver et eksempel med tre unge, som pludselig fralægger sig den hårde kriminelle rolle og i stedet spiller matador i flere dage:

”Vi havde lige tre fyre, som sad for noget gaderøveri og noget personfarlig kriminalitet, grov vold osv. Og så en eller anden dag, der siger de: skal vi ikke spille matador? Jeg var sådan helt – at skulle spille matador – og så sad vi 5 timer tre dage i træk på at sidde og spille matador. De hyggede sig helt vildt, så sådan nogle dage har de også. Man tænker, at det jo nok ikke lige var det de fortæller vennerne, når de kommer ud, men øøøh, ”jeg sad og spillede matador en lørdag aften.”

(Pædagog B 29.16)

Der er altså en mulighed for et rolle-exit, men ifølge pædagog B bliver den ikke fuldstændig, da han ikke kan forestille sig, at de fortsætter den rolle, som spiller matador, udenfor institutionen. De unge tillader sig at forlade den kriminelle rolle indenfor institutionens rammer, men så snart de kommer ud til deres gamle miljø med de gamle grupper genoptages den kriminelle rolle, som institutionen har forsøgt at skubbe dem væk fra.

Dette giver informanterne flere eksempler på. Det er svært for de unge at komme tilbage til deres gamle miljø efter endt ophold og bibeholde den rolle, som er skabt på institutionen. Grupperne, som før betød noget for dem, begynder igen at blive en stor del af deres hverdag. Både pædagog A og B

nævner et eksempel med en dreng, som kom fra Vollsmose. Han ville gerne ud af sin rolle som kriminel, men kunne ikke se nogen muligheder, da hele familien boede i det belastede miljø:

”(...)vi har f.eks. haft en ung, som er opvokset i Vollsmose. Hvor vi har snakket rigtig meget om, hvordan man kommer ud af det her, og hvor han så siger, at han er opvokset i Vollsmose, det er hans brødre, og han vil til en hver tid hjælpe en ”bror”, som det hedder. Så han er jo nærmest villig til at slå mennesker ned for at hjælpe nogle af de andre. Det er rigtig rigtig rigtig svært og bryde den der tankegang. Det er svært for os, jeg kan jo ikke hjælpe ham. Han siger, jamen hvad skal jeg gøre? Hele mit netværk, alle dem jeg kender, det er i det område, alle mine venner og min familie bor der.”

(Pædagog A 30.56)

Frakoblingen fra den tidligere rolle er i dette tilfælde vanskelig, da han falder tilbage til det gamle miljø, hvis han bosætter i dette område. Et nedsat samspil mellem den unge og personens tidligere omgangskreds i Vollsmose øger chancen for, at han resocialiseres. Det ideelle for den unge er, hvis han efter opholdet på institutionen ikke kommer tilbage til det kriminelle miljø i Vollsmose, idet samspil med den tidligere kriminelle gruppe, er uundgåelig, fordi han kommer hjem til Vollsmose, er det vanskeligt at frakoble fra den kriminelle rolle. Pædagog B fortæller i citatet nedenfor om den samme dreng. Citatet bekræfter pædagog A's tanker om en svær – nærmest umulig – resocialisering af den unge fyr fra Vollsmose;

”Jeg havde også en lige her for – han er også lige kommet ud og er i fængsel nu – han boede i Vollsmose, og det er jo ikke den fedeste statistik, de har derovre fra. Der ved man jo også godt, at hvis han ikke kommer væk derfra så ender han med at gøre ikke så sunde ting i hvert fald.”

(Pædagog B 20.13)

Pædagog A forklarer i forbindelse med dette, at personalet ikke har de optimale værktøjer til at hjælpe de unge videre efter endt ophold. For at et rolle-exit er muligt, mener pædagog B, at de unge skal skifte omgangskreds, hvilket kan være meget vanskeligt. For at kunne gøre en frakobling mulig skal individet tilpasse sig tre ting. (1) Mængden af de kriminelle individer, som de unge før har interageret med skal falde. (2) Der skal være en ændring i måden hvorpå de interagerer med andre mennesker – eksempelvis ændre adfærd i bestemte situationer og (3) de unge skal være villige til denne rollefrakobling og sætte fokus på sig selv. Ifølge pædagog A virker denne måde usandsynlig;

”Når de kommer ud af det her og kommer tilbage til alt det lort der, så skal de virkelig være stærke for at kunne sige nej og ikke falde tilbage i det samme igen. Men vi har bare ikke rigtig nogle værktøjer til at hjælpe dem andet end samtalens magt. Vi gør alt, hvad vi kan for at overbevise dem om, at de skal lægge deres, at de er nødt til at skifte ud i deres omgangskreds, og de er nødt til at prøve at komme ud af det og finde... Og alle har jo kammerater, som ikke er kriminelle, men vi kan kun forsøge at tale til fornuften, men det er rigtig svært at bryde. Det er jo ligesom sådan at være mønsterbryder. Og de skal sige farvel til alt det de kender, og så stille sig ud på en åben mark og så håbe på, at der nogen som vil hjælpe en. Vi gør rigtig meget ud af, når vi skriver vores rapporter også, at skrive hvor meget behov de har for støtte til at komme ud af dette her. Det er den største udfordring vi har, som jeg ser det.”

(Pædagog A 30.56)

Rolle-exit er svært, især når individet vender tilbage til sit gamle miljø. Et rolle-exit tager ofte flere år, og det kan derfor være svært at forestille sig et rolle-exit under et kort ophold på Kompasset, hvilket vil blive diskuteret i følgende afsnit;

”Men altså – jeg er da sikker på at nogen ting – de vil jo ikke bare komme ud og være mønsterborger – sådan hænger det jo ikke sammen, men altså jeg vil væde med, at alle dem der har været her indtil videre de kommer også i fængsel på et eller andet tidspunkt. Jeg tror slet ikke – altså de er bare så langt ude i forvejen, de her unge, så altså det kræver bare lidt mere opsyn med dem end bare lige en måned hist og pist.”

(Pædagog B 6.40)

10. Diskussion

Der vil i følgende afsnit blive diskuteret elementer fra analysen, som ikke er blevet besvaret entydigt undervejs i projektet. Læseren vil derfor blive præsenteret for en tidsdimension i forhold til problemstillingen omkring resocialiseringen. Som tidligere nævnt er de unge kriminelle kun på institutionen i en begrænset periode bestående af 1-3 måneder, hvilket begrænser mulighederne for udvikling af de unges individuelle mestring. Der blev gennem interviewene med de tre informanter erfaret, at netop denne del var af stor betydning for deres arbejde i målet om en resocialisering. De fire undersøgelsesspørgsmål vil derfor blive diskuteret i forhold til tidsdimensionen. Igennem

projektets teoriaspekter har de unge svært ved at opnå resocialiseringen, når tidsdimensionen tages i betragtning.

Formålet med institutionen er som sagt, at igangsætte en positiv personlig og social udvikling, med henblik på at den unge på længere sigt får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse. Det er her essentielt, at den unges egen motivation stimuleres og understøttes, da motivation er en forudsætning for mestring af egen tilværelse (Kompasset.rn.dk). Således lyder nogle af punkterne i værdigrundlaget, og det vil blive diskuteret, hvorvidt dette lykkes for institutionen.

”(...) i en erkendelse af, at vi kun har dem i 2-3 måneder, så gør vi i 9 ud af 10 tilfælde ikke arbejdet færdigt, fordi tit så er det her jo skader, som de har oparbejdet mellem 15 år eller et eller andet. Derfor har vi meget fokus på udredningsdelen. Vi starter arbejdet med at skabe et fundamentet for det videre arbejde, og så laver vi en udredninger der gør, at kommunen står med et godt redskab til at finde ud af, hvad der skal til bagefter for at gøre arbejdet færdigt, kan man sige.”

(Forstander 22.47)

I ovenstående citat forklarer forstanderen, hvordan de ikke har mulighed for, at gøre arbejdet færdigt med de unge. Efter opholdet bliver de unge enten sat i fængsel eller kommer ud til en kommune, som skal varetage dem, og dermed har de ansvaret for at hjælpe de unge videre. Institutionen erkender, at de ikke kan resocialisere de unge alene, men forsøger at foretage en udredning, som er forberedende for en mulig resocialisering efter endt ophold. Dette kræver, at kommunerne, som de unge bliver sendt ud til, anvender disse udredninger. På den anden side handler det for institutionen kun om at motivere den unge, hvilket gøres gennem dagtilbuddene, og hvilket ikke afgrænses af tidsdimension direkte. Hvis institutionen kan motivere de unge en lille smule, så kan man argumentere for, at institutionen lykkes med sit formål. Deres observationer og udredninger bliver sendt videre i systemet, hvorefter de unge ikke længere er institutionens ansvar, men hvis arbejdet ude i kommunerne ikke gøres færdig – er det så i virkeligheden ikke spildt arbejde, som institutionen foretager? Dette erkender pædagog A i følgende citat:

”(...) så kan vi sende den bedst mulige rapport i røven på dem, når de går, og så kan vi så bare håbe og krydse fingre for, at der er nogle, som gider læse det og nogle der gider... tit så handler det jo om penge. Er der nogen kommuner, som gider ofre nogle penge på de her unge? At de skal få den hjælp, de egentlig har brug for.”

(Pædagog A 17.53)

Institutionen kan derfor bruge nok så meget tid på de unge under deres ophold på Kompasset, men det betyder ikke, at der er garanti for, at de unge bliver taget hånd om efter endt ophold. Hvorvidt de unge kommer i den rette behandling, som følge af institutionens udredning, afhænger af den enkelte kommunes opfølgning. Institutionen har ikke mulighed for at hjælpe de unge efter tiden på institutionen. Det er ifølge pædagog A ikke sikkert, at kommunerne har råd til den videre behandling, som mange af de unge kræver, hvilket betyder, at der er en risiko for, at de unge falder tilbage i den kriminelle løbebane, de kom fra. Det kan dermed diskuteres, hvorvidt institutionens arbejde er meningsløst, hvis ikke der arbejdes videre med de unge. Hvis dette ikke sker, kan man mene, at store summer penge dermed spildes på at yde en hjælp til de unge på Kompasset. Forstanderen nævner igen tidsdimensionen i forbindelse med deres forsøg på at udvikle de unge;

”Jamen vi prøver altid meget. Man kan sige, at de unge er her også meget kort tid, typisk 2-3 måneder, og det betyder, at meget af vores arbejde handler om at skabe et fundament for videre udvikling, og det handler om at lave en rigtig god udredning. Altså få afdækket, hvor ligger potentialerne, hvor er behovet. Og sådan personligt og socialt, men det gælder også i forhold til skoletilbud, værksted og fritid. At man forsøger at skabe og finde de ting, som man kan bygges videre på efter endt ophold hos os. Og i hele den tænkning ligger der også, at vi meget hele tiden arbejder for det, der ligger efter os.”

(Forstander 14.08)

Samme problemstilling opstår i dette tilfælde. Forstanderen redegør for Kompassets arbejde, men det er i denne henseende relevant at stille spørgsmålet; hvorfor tro på, at arbejdet på institutionen har en betydning, når de ansatte selv erkender tidsdimensionen som et problem, samt chancerne for at gøre noget færdigt er minimal? I henhold til de fire teoriaspekter, som projektet inddrager i analyseafsnittet, kan det være svært at se, hvordan deres arbejde kan give mening i kraft af de svære betingelser, som de unge har efter endt ophold på institutionen. Der er flere udfordringer, som opstår i denne sammenhæng. Hvis de på institutionen lykkes med at inkorporere sociale bånd,

selvkontrol og social læring samt formår at hjælpe de unge med at foretage et rolle-exit, er det ikke sikkert, at de unge på den korte tid har fået indarbejdet disse i deres handlemønstre. Også her er tidsdimensionen en udfordring.

De sociale bånd, som de unge kan have skabt til de ansatte, bliver brudt efter endt ophold, og dermed er det muligt, at den eneste positive relation de unge har haft gennem livet, er væk. Det er derfor muligt, at de sociale bånd der skabes mellem de unge og de ansatte derfor er til mere skade end gavn. De unge har, som følge af den mistede relation, været udsat for endnu et svigt som kan forårsage, at personen kommer tilbage til det vante miljø og fortsætter med at begå kriminalitet.

De unge bliver tabt i systemet, hvis ikke kommunen tager hånd om dem. Udfordringen for kommunen ligger i, at den udredning, som kan hjælpe de unge efter de forlader Kompasset, kan være bekostelige for kommunerne.

Systemet lægger op til, at kommunerne skal betale for den behandling, som institutionen anbefaler efter opholdet på Kompasset, hvis kommunen finder denne anvendelig. På den ene side hvorfor lægge et hårdt arbejde i at lave denne udredning, hvis kommunerne ikke er villige til at betale det, som det koster at hjælpe den unge videre efter opholdet? På den anden side gør institutionen deres arbejde og anbefaler en behandling til kommunen. Dermed kan man mene, at de ikke kan gøre mere. Omvendt kan man diskutere, hvorvidt samarbejdet mellem Kompasset og kommunerne bør være bedre. Ud fra tidligere citat om, at kommunen modtager en udredning, og ellers ikke hører fra Kompasset, lyder det som om, at samarbejdet mellem dem er svagt. Det kan diskuteres, om det ikke vil være gavnligt for Kompasset, kommunerne og den unge hvis indsatsen blev koordineret bedre.

Troels Gamst, tidligere afdelingsleder på en døgninstitution for kriminelle unge, har følgende mening om det sociale system:

"(...)Desværre er det ikke overraskende: Regeringen svigter de sårbare unge og lader dem forblive i kriminalitet. Det sociale system er nemlig slet ikke gearret til at håndtere svært kriminelle unge."

(information.dk)

Han mener altså, at det sociale system ikke er gearret til at håndtere svært kriminelle unge. Hvilket formål har Kompasset så, hvis systemet ikke er gearret til at hjælpe de unge efter opholdet? Er institutionen i virkeligheden bare et dårligt alternativ til et arresthus, som blot indeholder et spinkelt håb om resocialisering for de unge?

Pædagog A forsøger hele tiden at holde håbet oppe for, at han heller ikke mister de unge:

”Man kan godt blive grebet af håbløsheden, men så må man bare tro på, at bare en lille smule af det man siger og gør hænger ved. Men det er svært. Og det er det, mit drømmescenarie er, at lige her ved siden af, der er sådan en udslusning, et sted, hvor man først kunne afsone og så udsluse og så give støtte og følge dem. Men fordi man kan godt tænke, vi gør en masse her, men når de bliver løsladt, og vi siger farvel til dem nede på banegården, så gad vide om nogle samler dem op – gad vide, hvad der er blevet af Johnny dengang vi sendte ham videre; Hvor er han mon henne nu?”

(Pædagog A 20.39)

Pædagogerne har svært ved at fastholde håbet, men de forsøger hele tiden at opretholde det. Hvis ikke pædagogerne hjælper de unge hele vejen, kan de kun håbe på, at der er en smule, som hænger ved. Idet institutionen ikke følger op på de unge efter endt ophold, kan de kun gisne om deres kriminelle eller ikke-kriminelle tilværelse. Mulighederne for at udnytte det de har lært, inden for institutionens rammer, er minimale. Pædagog A snakker om sit drømmescenarie under interviewet, hvor de unge afsone i en bygning nær institutionen og derefter udsluses med efterfølgende kontakt. På den måde mener pædagog A, at de unge vil have størst chance for en succesfuld resocialisering. I erkendelsen af dette drømmescenarie kan det være svært at forestille sig, hvordan pædagog A ser mening med sit arbejde på institutionen. Det eneste, som holder pædagog A fast i troen på sit job, er det lille håb om en påvirkning af de unge. Et lignende drømmescenarie opstår i interviewet med pædagog B:

”Det helt ideelle det var jo, at man fik muligheden for at arbejde med dem. Altså, det var, at vi måske fik lov til at arbejde længere tid med dem – at vi måske kunne etablere en kontaktpersonordning, der gjorde, at vi også kunne have et korps udenfor, hvor vi havde opsyn med dem og besøgte dem et par gange om måneden for at se, hvordan de klarer sig i skolen eller på arbejde og hvordan det går med dem – altså der har vi jo ikke kontakt med dem udenfor.”

(Pædagog B 34.23)

Pædagog B ønsker, enstemmigt med pædagog A, at arbejde med de unge i en længere periode. Desuden nævner han en kontaktpersonordning, hvor de konstant kan følge op på de unge. Disse drømme afspejler en mistillid til arbejdet, der foretages efter opholdet på institutionen.

Pædagogerne tror ikke på, at institutionens arbejde er tilstrækkeligt indenfor den korte tidsdimension, hvilket kommer frem i flere tilfælde af interviewene:

”Så jeg håber da, men der igen, vi har lidt et tidsperspektiv mod os, fordi vi har dem i så kort tid, 1-3 måneder, så er det lidt svært. Så når man så når de tre måneder, det er der man er ved, at vide hvor man er, så er det man siger farvel og så håber man ikke, at man ser dig igen. Så den har vi imod os, men vi prøver alt, hvad vi kan for at skabe relationer.”

(Pædagog A 16.06)

Pædagog A nævner tidsdimensionen som et stort problem i ovenstående citat. Ydermere siger han, at pædagogerne prøver at skabe relationer til dem. Gennem disse relationer, er der mulighed for at skabe sociale bånd mellem pædagogerne og de unge. I kraft af tidsdimensionen er det svært at forestille sig, hvordan han kan tro på, at disse relationer bliver en realitet og hvordan kan han tro på, at disse relationer har nogen virkning, når de mister kontakten efter endt ophold? På lignede måde udtaler pædagog B følgende:

”ja, vi er jo lidt dem, som skal prøve at vise dem vejen, ikk? Det er jo – ja det har I måske også fået af vide - at gennemsnitstiden på lukkede institutioner, er jo kun omkring 60 dage ca. Hvor meget er det lige, man kan rykke i den enkelte – ved en der f.eks. kun er her i tre uger – så er det jo begrænset. Men altså, det er de vilkår der er ikke? Og det er jo sådan, som virkeligheden hænger sammen.”

(Pædagog B 2.28)

Pædagog B siger, at det er dem, som skal vise vejen for de unge, men indrømmer samtidig at tidsdimensionen er et problem, og at den begrænser deres arbejde. På sølle 60 dage, som er gennemsnitstiden for unge på lukkede institutioner, er det ikke muligt at skabe hverken sociale bånd, selvkontrol eller opnå rolle-exit. Rolle-exit foregår oftest over længere tid, da der forud for dét, ligger roller, som måske er opbygget gennem de unges 15 år (Forstander 22.47). Institutionens pædagoger bruger ofte en måned på at lære de unge at kende og først derefter er der mulighed for at skabe sociale bånd.

”Jeg tror de fleste af os godt kunne tænke os, at nogle af dem, ja faktisk de fleste af dem, lige havde et par måneder mere måske eller tre, fordi de netop kun er her i en, to eller tre måneder. Det kan være, at den aller første måned bare sådan lige går med at og give de unge lidt tryghed i os og få

dem til at åbne sig. Det kommer først efter lidt, og vi er her jo sådan kun en 8-9 gange om måneden hver i sær. Så på den måde, så går der også lidt tid, før de lærer os at kende og tør betro sig til os. Nej, de skulle ha været her meget længere tid.”

(Pædagog B 21.41)

Gennemsnitstiden for en ung på en lukket institution er 60 dage. De første 30 dage bruger de unge på at føle sig trygge og først herefter, kan de begynde at åbne sig for pædagogerne. Pædagogerne er der ca. 8-9 gange om måneden, hvilket betyder, at den unge kun har mulighed for at lære den enkelte pædagog at kende på 8-9 døgn. Det er meget usandsynligt, at et individ kan skabe sociale bånd eller sociale relationer med et andet individ på så kort tid. Hvor mange mennesker ville føle sig trygge ved et andet individ efter sammenlagt 16-18 døgn over to måneder?

Pædagog B, som er tidligere fængselsbetjent, frygter for de unges videre færden. De unge, som indsættes på institutionen, er ofte meget belastede og kræver derfor støtte både under og efter opholdet på Kompasset. Pædagog B's tro på en succesfuld resocialisering for de unge, er meget minimal, hvilket også afspejler sig i følgende citat:

”Men det er jo igen det der med gennemsnitstiden – hvor lang tid de er her – selvfølgelig én der har været her i et par uger, har selvfølgelig glemt alt om os efter en måned. Men altså, jeg er da sikker på at nogle ting – de vil jo ikke bare komme ud og være mønsterborger – sådan hænger det jo ikke sammen, men altså jeg vil vædde med, at alle dem der har været her indtil videre, de kommer også i fængsel på et eller andet tidspunkt. Jeg tror slet ikke – altså de er bare så langt ude i forvejen, de her unge, så altså det kræver bare lidt mere opsyn med dem end bare lige en måned hist og pist.”

(Pædagog B 6.40)

Man kan endnu engang undre sig over institutionens tilstedeværelse, da der umiddelbart ikke er noget der tyder på, at institutionens udredning bliver taget i brug af kommunerne efter endt ophold. Pædagogernes tro på institutionens arbejde eksisterer kun delvist, og afspejler sig i 'håbet' – 'håbet om en lille påvirkning' (Pædagog A 41.05). Det kan være svært at forstå, hvorfor man fortsat bruger penge og andre ressourcer på sådan en institution, når det kan diskuteres om forstanderen og pædagoger rent faktisk tror på en resocialisering af de unge efter endt ophold enten fordi kommunerne ikke tager sig af de unge eller fordi de unge er så hårdt belastede, når de ankommer og derfor er vanskelige at redde. På den anden side vil et hårdt fængselsmiljø for et ungt individ heller

ikke være vejen ud af kriminalitet. Interaktion med hårde kriminelle kan udmønte sig i, at de unge selv bliver hårde kriminelle. Dermed er det muligvis den rigtige løsning at have de unge på en sikret institution, hvor de har mulighed for, at udvikle sig positivt både personligt og socialt selv om tiden og pengene er begrænset.

Et andet perspektiv i forhold til tidsdimensionen omhandler de unges rodløshed i den første periode på institutionen. Forstanderen beskriver, hvordan de unge ”føler sig små”, når de ankommer på institutionen:

”Men tit lige når de kommer til os, hvis vi snakker lige i det øjeblik, de kommer, så er de egentlig ret tit ret små. Så har de måske lige været omkring politiet, lige blevet nappet i et eller andet, og de har været inde omkring arresten natten over og har været fremstillet i grundlovsforhør, og de er pludselig endt i et system, hvor de føler sig meget små, og så får de at vide, at de skal smækkes inde på bagsædet af en politibil i håndjern, og så bliver de kørt herop, og de når at male alle mulige frygtelige billeder af det, så tit lige når de kommer så er de ret små”.

(Forstander 29.25)

Der kan dermed foregå mange ting i hovedet på de unge den første tid på institutionen. Deres fremtid er usikker. I nogle tilfælde må de unge ikke tale med udefrakommende, da dette kan ødelægge efterforskningen. De aner ikke, hvad der skal ske, hvilket kan blokere for institutionens tilbud. Pædagog B udtaler:

”Fordi de netop kun er her i en, to eller tre måneder. Det kan være, at den aller første måned bare sådan lige går med at og give de unge lidt tryghed i os og få dem til at åbne sig”.

(Pædagog B 21.41)

Man kan dermed diskutere, hvorvidt den unge er klar til skoleforløbet, når der er mange mekanismer, som spiller ind den første periode, den unge er på institutionen. De unge står i en venteposition, hvor deres fremtid er usikker. Dermed kan det diskuteres, hvorvidt skoletilbuddet reelt virker, da de unge kan have andre problemer der fylder.

Den anvendte teori omkring selvkontrol har også tidsdimension imod sig. Er det muligt for de unge at opnå en selvkontrol over så kort tid, hvor usikkerheden er altoverskyggende for de unge. I analysen bliver dette spørgsmål stillet. Kompasset forsøger at udvikle selvkontrollen gennem tiltag

som skoletilbud og socialisering i miljøet på institutionen. De unge kriminelle er som sagt i en venteposition og kan dermed have svært ved at koncentrere sig om skolen. Det kan derfor diskuteres, om det er utopi at tro, at et så kort skoleforløb på institutionen kan udvikle selvkontrol, da de unge ikke bliver mødt af de samme fristelser indenfor institutionen rammer. Den sociale læring har ikke på samme måde tidsdimensionen imod sig. Læringen foregår meget implicit i de forskellige tiltag som institutionen tilbyder.

Institutionen har gennem den sociale læring mulighed for, at motivere de unge, hvor uformelle samtaler samt succesoplevelser kan være behjælpelig i en resocialisering efter endt ophold. Som diskussionen antyder, er der både fordele og ulemper ved sådan en sikret institution.

11. Konklusion

Feltet blev mødt med en forundring omkring de sikrede institutioners formål i henhold til en resocialiseringsproces. Projektets hovedformål har været at redegøre for, hvordan institutionen forsøger at udvikle de unge med formål om en resocialisering efter endt ophold. I besvarelsen af problemformuleringen er der anvendt fire undersøgelsesspørgsmål som besvares gennem kvalitative interviews og teori. Disse undersøgelsesspørgsmål indgår dermed i besvarelsen af problemformuleringen og fungerer dermed som delelementer af resocialiseringsbegrebet.

Undersøgelsesspørgsmål 1 handler om, hvorvidt institutionens pædagoger skaber sociale bånd med de unge under de unges ophold på institutionen. Desuden undersøges der, hvorvidt institutionen forsøger at hjælpe de unge med at opretholde eventuelle stærke sociale bånd uden for institutionen, som de kan benytte sig af efter opholdet. Flere af de unge kommer fra hårdt belastede hjem, hvilket betyder, at de sjældent har stærke sociale bånd til familien. Det stærke sociale bånd, til eksempelvis forældre, er vigtigt for, at en ung ikke får en kriminel adfærd. Da de unge ofte kommer fra belastede familier, betyder det, at mulighederne for stærke sociale bånd efter opholdet, sjældent er eksisterende. De sociale bånd, som de i nogle tilfælde opbygger med pædagogerne på institutionen, bliver brudt, når opholdet ender, hvilket gør institutionens arbejde med de sociale bånd og relationer meningsløse. Institutionen formår i det fleste tilfælde ikke at hjælpe de unge med at skabe stærke sociale bånd til nære relationer, hvilket kan være medvirkende til, at de unge ikke resocialiseres efter endt ophold.

Med afsæt i selvkontrolteorien i undersøgelsesspørgsmål 2 kan det konkluderes, at tidsperspektivet spiller en afgørende rolle. Et individ erhverver sig selvkontrol gennem forældrenes adfærd i barndommen, men da disse unge har udvist en aggressiv eller kriminel adfærd, der anses som værende af farlig karakter, mangler de selvkontrol i den pågældende situation. På institutionen skal de unge kriminelle følge et skoleforløb, hvilket ifølge teorien kan bidrage til at udvikle selvkontrollen. Da tidsdimensionen på institutionen er kort, vil selvkontrol være svært at opnå, da de unge allerede er så massivt skadet, og dermed tager det længere tid at opbygge det.

Undersøgelsesspørgsmål 3 tog sit afsæt i Sutherlands teori, der beskriver, at kriminalitet tillæres i interaktionen med andre indsatte. Når de unge kriminelle kommer på institutionen begynder de at interagere med hinanden, hvilket både kan være positivt og negativt. Der er et hierarki på institutionen, hvor de dominerende unge styrer de mindre dominerende. Desuden kan deres påvirkning på hinanden ende ud i en ”os mod dem”-attitude. Kriminalitet læres i interaktion med andre kriminelle. Det kan konkluderes, at de unge kan udvise omsorg og forstå hinandens situationer i form af støtte, hvilket er af positiv karakter. Denne interaktion, hvor de kan fortælle hinanden, at deres kriminelle handling er forkerte, virker bedre end hvis pædagogerne gør det.

I undersøgelsesspørgsmål 4 undersøges der, hvorvidt de unge har mulighed for at foretage et rolle-exit under og efter opholdet på institutionen. Når de unge ankommer til institutionen møder de et miljø, der er anderledes, end det de kommer fra. De møder et miljø med struktur og orden, og nye roller opstår. Deres nye rolle skal tilpasses, hvilket sker for de unge i løbet af opholdet på Kompasset. De unge tilpasser sig hverdagen på institutionen med de tilbud, som institutionen tilbyder. Når de unge træder udenfor institutionens rammer, falder de tilbage i de gamle miljøer. De har dermed ikke formået et fuldstændigt rolle-exit fra den rolle de havde inden institutionen, og derfor er det muligt, at rollen de har tilegnet sig på institutionen hurtigt bliver glemt. Det tager ofte flere år at opnå et fuldstændigt rolle-exit. For at opnå rolle-exit kræves en frakobling fra det oprindelige miljø den unge kommer fra, hvilket betyder, at den unge ikke må ende i samme miljø efter opholdet. Dette sker dog oftest. For at den unge kan opnå en fuldstændig frakobling og dermed have mulighed for en resocialisering, kræves det, at kommunerne arbejder videre med institutionens arbejde, hvor de hjælper de unge i med at slå sig ned i andre miljøer. Det kan være besværligt, da de unges familie og venner lever i disse belastede miljøer.

Disse fire delelementer er dermed med til, at besvare problemformuleringen omkring muligheden for en resocialisering. Man kan konkludere, at de ikke kan resocialisere sig alene på baggrund af de

tiltag der gøres på Kompasset, men det er et led i en proces, hvor meget skal lykkedes, for at den unge kriminelle bliver resocialiseret. De unges motivation for frakobling fra det kriminelle miljø er af stor betydning for en resocialisering. Motivationen i sig selv kan være nok til en frakobling og dermed en resocialisering.

Det er i denne undersøgelse blevet tydeliggjort, at tidsperspektivet i forhold til resocialiseringsprocessen på institutionen Kompasset har stor betydning. Institutionens formål og værdier anses som gode og værdifulde for en mulig resocialisering for unge mennesker, men tidsdimensionen begrænser effekten af de tiltag, hvilket betyder, at de unge i sidste ende kan blive tabt af systemet, og dermed kan ende i kriminalitet igen. Det kan dermed konkluderes, at det er svært at sige, om institutionen lykkedes med deres formål. For at institutionen skal lykkedes, skal de unge motiveres og udvikle sig socialt og personligt under og efter opholdet, hvilket institutionen ikke selv har mulighed for at observere.

12. Perspektivering

Opgavens udgangspunkt har været at belyse resocialiseringen på den sikrede institution, Kompasset. Under interviewene, med de tre informanter, blev det erfaret, hvorledes økonomien spiller en stor rolle under og efter opholdet. En anden undersøgelse, som kunne have været relevant at beskæftige sig med, kunne beskrive omkostningerne for de sikrede institutioner. Det er bekosteligt for staten at sende unge på en sikret institution. Får Staten i virkeligheden et positivt resultat ud af det i sidste ende? Herunder kunne en undersøgelse af, hvorvidt det er økonomisk spild at sende unge på sikrede institutioner være interessant. Er dette i virkeligheden spild, da de unge tabes i systemet efter endt ophold på en sikret institution?

At anbringe en ung på en sikret institution koster op mod 1,5 millioner kroner om året. Stadig viser mange undersøgelser, at de unge begår kriminalitet igen. Den sikrede institutionens opgave består i at lave observationer af den unge i målet om at skabe en brugbar udredning, som kommunerne og sagsbehandlere efterfølgende kan gøre brug af. Er institutionens opgaver reelt meningsløse, hvis kommunerne på den anden side ikke vil ofre de nødvendige ressourcer på den enkelte unge?

Jan Vium, formand for Socialpædagogernes Landsforbund, Region Sjælland udtaler således: *"(...)Og så er de unge fortabte igen, og vi ser dem i fængslerne om nogle år igen, så pengene til de sikrede institutioner ofte er spildt."* (Emu.dk). Han mener ikke, at et kort ophold på en sikret

institution er vejen ud af kriminalitet. Han mener derimod, at det er spild af penge. Ligeledes udtaler han:

“(...) Tværtimod er der politisk vilje til at oprette flere sikrede pladser, dvs. mere af den medicin, som i bedste fald ikke virker og i værste fald er med til at opkvalificere til kriminalitet.” (Emu.dk)

Er det ikke en stor omkostning for staten at betale 1,5 millioner kroner, hvis forskellige forskningsresultater viser, at et ophold, hvor resocialisering er i fokus, ikke virker på de sikrede institutioner?

På Kompasset er der mulighed for, at de unge får en ungdomssanktion, hvilket betyder, at man afsoner sin dom på institutionen. På Kompasset skal kommunen betale for de unges ophold, hvilket er bekosteligt, hvilket bevirker, at en ungdomssanktion sjældent gøres brug af. Pædagog A udtaler i interviewet, hvorvidt økonomien for kommunerne er af afgørende karakter:

”Men det er jo dyrt og ligesom så meget andet, så har økonomien bare så meget at sige. Altså hvis det koster dem 3000 kroner i døgnnet, at have dem i et ungdomsfængsel og 7500 kroner i døgnnet at have dem her, jamen så er der ikke ret mange der vælger det her.”

(Pædagog A 37.22)

Dermed fravælger de fleste kommuner en dyr løsning som Kompasset. Man kan vende den rundt og sige, at hvis en ung afsoner et år på en sikret institution, vil der være større chance for at påvirke den unge til at vælge et miljø uden kriminalitet og resocialisering. I sidste ende vil denne løsning koste samfundet mindre, da unge, som indsættes i almindelige fængsler, ofte vender tilbage flere gange gennem livet. Hvis en resocialisering er mulig ved hjælp af det dyre tilbud, er det dyre tilbud, som Kompasset, at fortrække.

Pædagog A fortæller således i følgende citat, hvordan man kunne skabe en bistandsklient, som ikke kræver kost og logi, hvis ikke tidsperspektivet var imod dem. Denne bistandsklient kan tjene pengene ind igen, hvilket en kriminel ikke kan, og derfor mener pædagogen, at en bistandsklient er at foretrække:

”Lige præcis og kan vi skabe en god bistandsklient her, som kan holde sig ude af kriminalitet, jamen så har vi jo tjent samfundet en masse penge frem for, hvad det ellers ville koste og have dem på kost og logi og dyrt alt muligt andet. Så hvis man kan lave en, at vi hjælpe bare en her ud af

kriminalitet, så har vi jo nærmest tjent os selv ind. Men det er bare svært, når kommunerne også er så presset. Det er kommunerne der også skal være villige til at ofre nogle penge på dem.”

(Pædagog A 38.44)

3. Litteraturliste:

Andersen, Gorm Bagger og Andersen, Knud Erik 2004: *Unge på kant med loven – forbrydelse og straf*. Borgens forlag

Antoft, Rasmus & Jacobsen, Michael Hviid & Jørgensen, Anja & Kristiansen, Søren. 2007: *Håndværk & horisonter – tradition og nytænkning i kvalitative metode*, forfatterne og Syddansk Universitet

Britt, L. Chester & Gottfredson, Michael R. 2003: *Control Theories of Crime and Delinquency*, New Brunswick (U.S.A) og London (U.K), Transaction Publishers

Bryderup, Inge M. 2010: *Ungdomskriminalitet – socialpolitik og socialpædagogisk*. Forlaget Klim

Clausen, Susanne; Djurhuus, Merete & Kyvsgaard, Britta 2009: *Udredning til brug for Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet*, Justitsministeriets Forskningskontor

de Vaus, David 2001: *Research Design in Social Research*, SAGE Publications Inc.

denstoredanske.dk(2013): *Varetægtssurrogat* på

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Retspleje_og_domstole/varet%C3%A6gtssurrogat

denstoredanske.dk(2013): *Ungdomssanktion* på

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Straf_og_straffeteori/ungdomssanktion?highlight=ungdomssanktion

denstoredanske.dk(2013): *Resocialisering* på

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Kriminologi/resocialisering?highlight=resocialisering

Djoef.dk(2013): *Kriminologi og evidensbaseret forskning* på

<http://www.djoef.dk/blade/samfundsoekonomen/samfunds-oe-konomen-2011/samfunds-oe-konomen-nr-1->

2011/~~/media/Documents/Djoef/K/Kriminologi%20og%20evidensbaseret%20forskning.ash
x

Ebaugh, Helen Rose Fuchs 1988: *Becoming an EX*, Chicago, United States of America,
Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Emu.dk(2012) ”Sikrede institutioner – vendepunkt eller ventesal?” på
<http://www.emu.dk/gsk/specialundervisning/laerere/artikler-fra-kvis/2007-4.html>

Fuglsang, Lars og Bitsch Olsen (RED.) 2004: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*,
Roskilde Universitetsforlag

Gilje, Niels og Grimen, Harald 2002: *Samfundsvidenskabernes Forudsætninger*,
København, Hans Reitzels Forlag

Hirschi, Travis 2002: *Causes of delinquency*, New Brunswick (U.S.A) og London (U.K),
New Jersey, Transaction Publishers

Information.dk(19. marts 2013) ”Ophæv den kriminelle lavalder” på
<http://www.information.dk/454809>

Jacobsen, Michael Hviid & Lippert-Rasmussen, Kasper & Nedergaard, Peter (red.) (2012):
Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (2. udgave), København, Hans
Reitzels Forlag

Kompasset.rn.dk(2013) ”Den Sikrede Institution Kompasset” på www.kompasset.rn.dk

Kriminalforsorgnet.dk(2013) ”Visioner” på <http://www.kriminalforsorgen.dk/Visioner-307.aspx>

Kvale, Steinar og Brinkmann, Svend 2009: *InterView – introduktion til et håndværk*,
København, Hans Reitzels Forlag

Langergaard, Luise Li; Barlebo Rasmussen, Søren og Sørensen, Asger 2006: *Viden, videnskab og virkelighed*, Forlaget Samfundslitteratur

Larsen, Steen Napper og Pedersen, Inge Kryger 2011: *Sociologisk Leksikon*, Finland, Hans
Reitzels Forlag

Lilly, Robert J., Cullen, Francis T. & Ball, Richard A. 2011: *Criminological theory – context and consequences*, SAGE Publications, Inc.

Lindskov, Anders "Forbedring og staf" på

<http://www.dpu.dk/fileadmin/www.dpu.dk/aktuelt/magasinetasterisk/udenforhierarki/nr32december2006/061201105700-amp-type-doc.pdf>

Maguire, Mike; Morgan, Rod & Reiner, Robert 2007: *The Oxford Handbook of Criminology (Fourth Edition)*, Oxford New York, Oxford University Press

Regioner.dk(2013) "Ungdomskriminalitet" på

<http://www.regioner.dk/social/ungdomskriminalitet>

Regioner.dk(2011) "Statistik for de sikrede institutioner 2011" på

http://www.regioner.dk/~media/Mediebibliotek_2011/Nyheder/Tekst%20til%20statistik%202011.ashx

Rienecker, Lotte & Jørgensen, Peter Stray 2010: *Den gode opgave*, © Samfundslitteratur

Sutherland, Edwin H. 1973: *On analyzing crime*, Chicago, The University of Chicago Press

Zeuner, Lilli & Højland, Jeppe 2003: *Unge i det kriminelle felt – et studium af forskningslitteratur*, København, Socialforskningsinstituttet